

A lovasturizmus lehetőségei a Kincsem Nemzeti Lovas Program megvalósulása tükrében

Rácz Zsófia

2022.

konzulens: Dr. habil. Remenyik Bulcsú

Tartalom

1.Bevezetés	2
2. A lovasturizmus szakirodalmi háttere.....	4
2.1. <i>A lovasturizmus fejlődése Magyarországon</i>	4
3. A Kincsem Nemzeti Lovas Program bemutatása	7
3.1. <i>Helyzetelemzés</i>	7
3.2. <i>Célrendszer, a megvalósítás módszerei</i>	8
3.3. <i>Nemzeti Lovas Program területei</i>	9
4. Magyarország lehetőségei: új versenyközpontok.....	14
4.1 <i>Szilvásvár, mint turisztikai desztináció</i>	14
4.2. <i>Szilvásvár lovasturizmusa</i>	15
4.3 <i>Szilvásvár: a Lipicai Lovasközpont</i>	17
4.4 <i>Budapest: Nemzeti Lovarda fejlesztése</i>	19
4.5 <i>A Kincsem Nemzeti Lovas Program megvalósulása a Nemzeti Lovardában</i>	21
4.6 <i>A Kincsem Nemzeti Lovas Program megvalósulása Szilvásváradon</i>	24
5. Primer kutatás	27
5.1. <i>Interjú Horváth László országgyűlési képviselővel</i>	27
5.2: <i>Tereplátogatások összegzése</i>	28
5.3. <i>Nemzetközi versenyek szervezésének módszertana</i>	29
5.4 <i>Összehasonlító elemzés: Gróf Széchenyi István Emlékverseny CSI2* Nemzeti Lovarda-CSI3* Szilvásvár Masters díjugrató verseny a 2022-es versenyszezonban</i>	35
6. Fejlesztési lehetőségek.....	39
6.1. <i>Humán erőforrás fejlesztése az Állami Ménesgazdaság Szilvásváradnál</i>	39
6.2. <i>Marketing, kommunikáció fejlesztése</i>	40
6.3. <i>Versenyek fejlesztési lehetősége Szilvásvár tükrében</i>	43
7. Összegzés	45
Irodalomjegyzék.....	46
Egyéb források	47

1.Bevezetés

Napjainkban a turizmus egyre erősebb, amelyet a belföldi és a külföldi turizmus iránti érdeklődés bizonyít. A turizmus révén az utazók megismerik a nemzetek kultúráját, természeti látnivalóit. A turizmus sokszínű, mind az utazó, mind a szolgáltató számára változatos tevékenységként értékelhető. A gazdaság számára jelentős bevételt jelent, munkahelyteremtő képessége a foglalkoztatottsági adatok alapján igen jelentős. A turizmus gazdasági hatásai nem elhanyagolhatók: pozitív hatást gyakorol a fizetési mérlegre, a multiplikátor-hatásnak köszönhetően a gazdaság számos területére kedvezően hat. Jövedelemtermelő funkciója, vállalkozásösztönző hatása kiemelkedő. Dolgozatom központi témája a lovasturizmus: a passzív lovasturizmus fejlesztési lehetőségei. A passzív lovasturizmus során a turista nézőként látogat el valamilyen lovas eseményre, legyen az egy méneslátogatás, lovaskocsizás, vagy egy verseny. Dolgozatom középpontjában nemzetközi lovasversenyek szervezése szerepel. Napjainkban a lovassportok rendkívül nagy népszerűségnek örvendenek, a külföldi lovasversenyeken tömött lelátók előtt versenyeznek, a döntőkre a jegyek elfogynak, legyen szó díjlovaglásról vagy díjugratásról, hazánkban azonban a nézők száma rendkívül alacsony a nemzetközi versenyeken is. Magyarország lovas hagyományokban rendkívül gazdag, ám napjainkban nagyon kevesen ismerik és szeretik ezt a sportot. Dolgozatom megírásával a modernizált versenyhelyszíneken szervezett nemzetközi versenyek erősségeire és gyengeségeire kívánok rámutatni, valamint a nemzetközi jó példák alapján fejlesztési lehetőségeket megfogalmazni.

A témát a szekunder és primer kutatás módszereivel dolgozom fel. A szekunder kutatáshoz szakirodalmakat, internetes forrásokat használok fel, a forrásokra a dolgozatomban hivatkozom. Az első részében a lovasturizmus fogalmát, jelentőségét határozom meg, valamint egy rövid történelmi áttekintéssel szeretném bemutatni, hogy hazánkban milyen kiemelkedő színvonalú lovas szolgáltatásokkal várták a turistákat. Ezt követően a 2012-ben elfogadott Kincsem Nemzeti Lovas Programot kívánom ismertetni. A program célkitűzéseiben szerepel a magyar lovas hagyományok felelevenítése, a valamikor nemzetközi színvonalú lótenyésztés fellendítése, a lovasturizmus és a versenysport élénkítése. A Kincsem Nemzeti Lovas Program során több meghatározó infrastrukturális fejlesztés végrehajtása is szerepet kapott budapesti Nemzeti Lovarda felújítása, valamint a szilvásváradi Állami Ménegazdasághoz tartozó versenypálya és fedeles lovarda modernizálása.

A dolgozatom során primer kutatást végeztem, amelynek négy meghatározó eleme volt: interjút készítettem Horváth László országgyűlési képviselővel, valamint a tereplátogatások során meglátogattam a Nemzeti Lovardában és Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontban szervezett nemzetközi díjugrató versenyt, erről összehasonlító elemzést készítettem, valamint megalkottam a nemzetközi versenyek szervezésének módszertanát.

A meglátogatott versenyek előtt, közben és után is figyelemmel kísértem az esemény kommunikációját, marketingjét. Megállapítottam, hogy a magyar események szervezése során háttérbe szorul a marketing szerepe. A külföldi versenyeken a szervezők kifejezetten ügyelnek a megfelelő információáramlásra, így mindkét rendezvény saját weboldallal és Facebook oldallal rendelkezik. A lovasok külön figyelmet fordítanak a média megjelenésekre a közösségi média alkalmazásával.

A szekunder és primer kutatás alapján dolgozatomban fejlesztési lehetőségeket fogalmaztam meg, amelyeket a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpont és Magyar Lovasszövetség számára szeretném a jövőben bemutatni. A fejlesztések között szerepel a humán erőforrás fejlesztése, a marketing és kommunikáció fejlesztése, a versenyszervezés és a nemzetközi versenyek szervezői közötti együttműködés, kommunikáció erősítése. A fejlesztési lehetőségek során külön kitérek a szilvásvárad Lipicai Lovasközpontra, ahol elengedhetetlen a marketing, a humán erőforrás biztosítása annak érdekében, hogy minél nagyobb célközönsége legyen a jövőben a lovasturizmusnak, és hogy a 2024-re elnyert, Négyesfogathajtó Világbajnokság szervezése sikeres legyen és turisztikai attrakcióként szolgáljon.

2. A lovasturizmus szakirodalmi háttere

2.1. A lovasturizmus fejlődése Magyarországon

A több évezredes magyar lovaskultúra nemzeti örökségünk szerves része, olyan hungarikum, amely részleteiben is önállóan hordozza az ősök tudását, mozdulatait, kapcsolatteremtő és közösséget oltalmazó képességét. Népköltészetünk mélyáramlataiban szólások, dalok, találós kérdések, meséinkben Fehérlófia és paraszt evő paripák, táltoslovak gonoszt legyűző történetei, de helyneveink, szertartásaink, temetkezési szokásaink is megőrizték, irodalmunk és művészetünk pedig mind a mai napig hitelesen érzékeltetik a ló iránti mítikus tiszteletünket, szeretetünket.

A mesék sárkányainak, boszorkányainak vaslova, ércménese van. A ló szimbolikája azzal, hogy a hátára ült az ember, szembe tünően megváltozott. Mint hátasló, rendszerint mén vagy paripa, fel van szerszámozva, nyergében elmaradhatatlan lovasa. Gazdája átsugározza rá a maga jelképességét. (Jankovics, 1997)

A turisztikai szolgáltatások körében a ló és a lovasturizmus különleges helyet foglal el komplexitása miatt. A lovasturizmus működéséhez számos tényező, erőforrás szükséges, amely hazánk tekintetében kiemelkedő: az ország adottságai, a lovas múlt, szakértelem, és a lószerelem. (Györffy-Villám, 2001)

A XX. században a gazdasági fellendülés új fogyasztói igényeket, és ezek kielégítését szolgáló gazdasági ágazatokat hozott létre. Az új igények közül az egyik legmeghatározóbb az idegenforgalom megjelenése. Létrejött egy olyan társadalmi réteg, amelynek igénye volt az ismeretlen felfedezésére, az idegen kultúrák megismerésére, az élményszerzésre, tehát a turizmusra. Napjainkban az idegenforgalom a világon a legnagyobb forgalmat lebonyolító üzletág, a turisztikailag frekventált országokban a lakosság egyik legmeghatározóbb megélhetési forrását jelenti.

A lovasturizmus kialakulása Magyarországon a két világháború közé tehető. A 30-as évek elején, a puszták felfedezésével nyert teret. Példa a bugaci idegenforgalom kialakulása, ahol 1932-ről 1933-ra közel tízezer látogató érkezett. A látogatók első sorban passzív szemlélőként vettek részt a programokon. A hortobágyi puszták szintén nagy látogatottságokért el. Az akkori „marketinget” irodalmunk nagyjainak, Móricz Zsigmondnak, Tamási Áronnak, Zilahy Lajosnak és számtalan kortársuknak köszönhetjük.

Az első igazi lovastúra 1934-ben, 60 holland vendég túráztatásával történt a Magyar Gazdálkodók Országos Lovasegyesülete szervezésében. A lovasturizmus további fejlődésének a II. világháború és az azt követő szovjet fennhatóság tevékeny ártó munkája vetett gátat.

Enyhülés a sokak által „gulyáskommunizmusnak” nevezett Kádár-rendszerben volt tapasztalható. 1962-ben került megrendezésre a korszak első lovas túrája Tihanyban. A második lovastúra szűkebb hazámban, Gyöngyös és Szilvásvár között. Ez az időszak a Hungária lovastúrák hőskora volt. A programok szervezését az IBUSZ végezte, a szakmai ellenőrzést pedig a Lótenyésztési Igazgatóság, mely később országos szervezetté nőtte ki magát. (Györffy - Villám 2001)

Az 1960-as években a Balaton-felvidéken is indultak túrák, valamint 1963-ban és 1964-ben megrendezték a Nagyvázsonyi Lovasjátékokat. A bemutatókon lovasszínházhoz hasonló, kosztümös előadásokat láthattak a nézők különböző történelmi korokból, valamint a lovasrendőrökből álló 32 fős karüszelt tekinthették meg. Emellett több szakágból rendeztek versenyeket, és különböző szórakoztató műsorokkal színesítették a rendezvényt, mint például néptáncsal és íjászattal. Ez volt az első olyan, Európában is egyedülálló lovas rendezvény, amely nagy tömegeket mozgatott meg, 30 ezer néző látogatott el az ötnapos rendezvényre. Ebben az évben több lovasiskola nyílt, különböző események alkalmából rendeztek lovastúrákat. Hortobágy ilyenkor kapcsolódott be az idegenforgalomba lovasbemutatóival.

1965-ben megalakult az alagi diplomaistálló, több lovasiskola is belépett az IBUSZ hálózatába.

1967-től a túravezetőknek vizsgát kellett tenni, évente továbbképzéseket szerveztek a magas színvonal fenntartása érdekében.

Az elkövetkezendő években jelentős fejlődés következett be a lovasturizmusban: 1970-ben az 32, 1971-ben 40 lovastúrát szervezett az IBUSZ. Megkezdődött a vadászlovaglások felelevenítése, és a partnerek száma egyre nőtt: számos termelői szövetkezet és állami gazdaság kapcsolódott be a lovasturizmusba.

A fejlődés következtében új tulajdonosi forma jelent meg a piacon: a magán lovasiskola. Ebben az időszakban ez még különlegességnek számított, sokáig mindössze 2 magánlovarda működött az országban.

A hetvenes években megjelent az IBUSZ versenytársa, a Pegazus Tours. A cég országszerte idegenforgalmi lovastelepeket hozott létre, és így kiépítette az ország első lovastúra-hálózatát. Ez minőségi előrelépést jelentett, hiszen sokkal komfortosabbá vált az egész szolgáltatás: a komplex idegenforgalmi lovastelepeken rendelkezésre álltak az istállók, valamint étterem és szálloda is.

Az 1980-as évekre tehető a lovasturizmus fénykora. A két iroda egymással versengve indította túráit, gyakran előfordult, hogy egy adott térségben egyidejűleg két-három csoport is úton volt, a legnagyobb problémát a programok összehangolása jelentette. (Györffy-Villám, 2001,p.16-17)

A 80-as évek közepéig a kiváló terepadottságoknak és az olcsó áraknak köszönhetően az ország vezető szerepet töltött be a lovasturizmusban. A 80-as évek közepétől a lovasturizmus hanyatlásnak indult. Az okok között az áremelkedés, a szolgáltatások színvonalának romlása, képzetlen lovak, kevésbé képzett személyi állomány, gyenge infrastrukturális háttér és a megbízhatatlan értékesítés szerepel. A lovaglás, a lótarás népszerűvé válásával egyre több hazai magánszemély, vagy kisvállalkozás döntött úgy, hogy nem elégszik meg a saját célra történő „lovazással”, hanem olyan lovas létesítményt alakít ki, melynek jövedelemtermelő szerepet szán, vagyis lovas turisztikai szolgáltatást indít.(Lovas stratégia, 2007-13)

A 90-es évek lovas turisztikai fejlesztései szinte kizárólag magánereőből valósultak meg, ami a magánszektor különleges befektetési hajlandósága mellett tanúskodik. A 90-es években az utazási motivációban a külföldi úti célok kaptak hangsúlyt. Csökkent az érdeklődés a lovas rendezvények, a lovastúrák iránt.

A Magyar Turizmus Zrt. támogatásával a magyarországi lovas turisztikai kínálat elemeinek felmérését 2005. évben a Magyar Lovas Turisztikai Közhasznú Szövetség végezte el. A lovas turizmus szolgáltatásait két fő területre bontjuk: az aktív és passzív lovas turisták számára nyújtható szolgáltatásokra. Az aktív lovasok a lovaglást, fogathajtást veszik igénybe, a passzív lovasok a lovasbemutatókat, fogattúrákat élvezhetik, nekik a ló látványa a vonzerő. (Lovas stratégia 2007-13)

A lovas sportban, mint aktív turisztikai termékben is különbséget kell tenni amatőr és professzionális sportturizmus között, amely mindegyike hordoz önmagában turisztikai tartalmakat.(Aktív Turizmus jegyzet). A Kincsem Nemzeti Lovasprogram fejlesztendő területei közé tartozik a lovassportok fejlesztése is, amely nemzeti és nemzetközi versenyek

szervezését foglal magába. Az elmúlt években megfigyelhető, hogy a professzionális lovasok száma növekszik, akiknek igényei eltérőek az aktív vagy passzív lovas turisták igényeivel.

3. A Kincsem Nemzeti Lovas Program bemutatása

3.1. Helyzetelemzés

A Kincsem Programot 2012-ben fogadta el a kormány. A fejlesztési program célja a lovas hagyományok felelevenítése, a lóhoz kapcsolódó tevékenységek feltételeinek javítása, modernizálása, a fenntarthatóság alapjainak megteremtése valamint az átalakuló fogyasztói igények kielégítése.

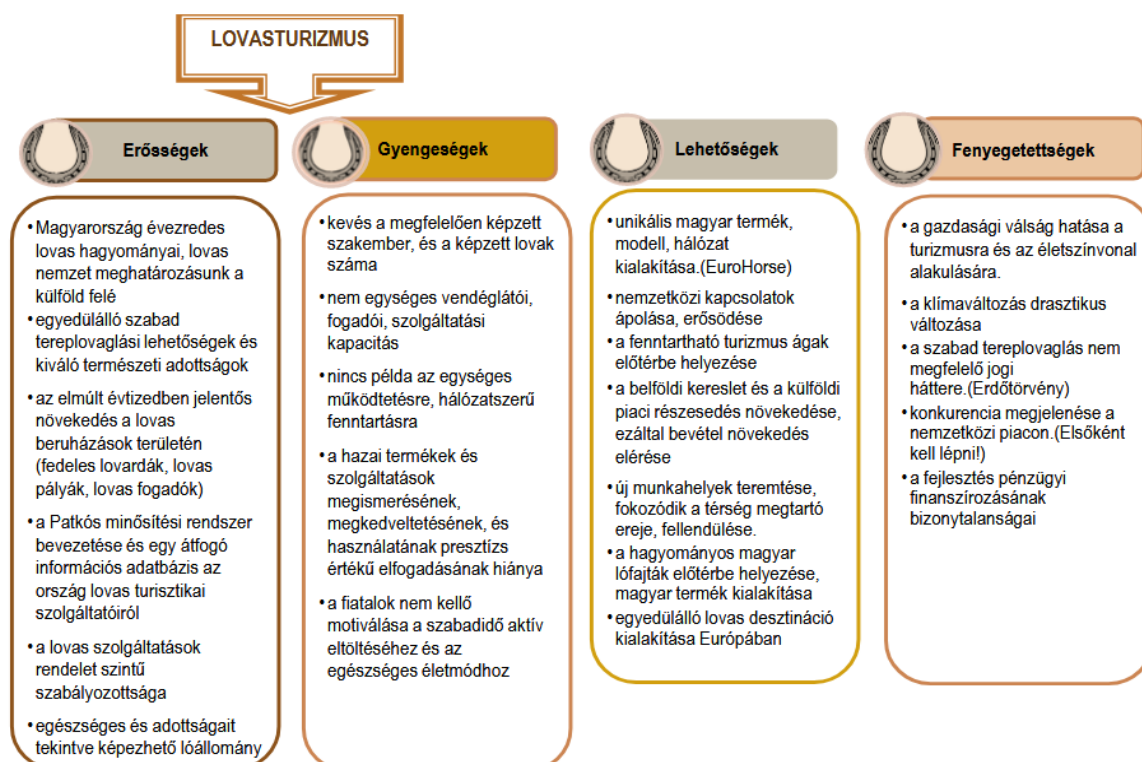
A program helyzetelemzésében szerepel az összes olyan lóhoz kapcsolódó tevékenység, amely nélkül a lovaságazat működése kivitelezhetetlen: a lótartás és lótenyésztés, a versenyzés, a lovassportok, a lovasturizmus, és további lovas területek, mint például a hagyományörzés és a lovasterápia. Az ágazathoz szorosan kapcsolódik az oktatás, az intézményi struktúra, a megfelelő állami és civil szervek, az orvostudomány. Az ágazat sikerességének fontos eleme az országimázs és a marketing.

A lovaságazat szinte valamennyi minisztériumhoz kapcsolódik. A hatékonyság és az eredményesség érdekében tekintettel az ágazat komplexitására a lovaságazat egységes kezelése indokolt. Az ágazat összehangolt fejlesztése az alábbi területeken multiplikátorhatást eredményez.

A Kincsem Program megalkotása előtt elkészült egy átfogó elemzés, amely a lovaságazatok helyzetét mutatja be a korábbi évek és 2012 vonzatában.

A lovaságazat fajsúlyát tekintve az európai átlag alatt szerepel, ugyanakkor nagyjából a régió fejlettségi szintjét mutatja. Nemzetközi hírünk, mint lovas nemzet, leginkább történelmi hagyományainkból táplálkozik. Az ágazat hanyatlása az utóbbi évtizedekben folyamatos volt.

1. ábra: A lovasturizmus helyzetét elemző SWOT-analízis

Forrás: Kincsem-Nemzeti Lovas Program 11.o

3.2. Céltrendszer, a megvalósítás módszerei

A program célja, hogy az ország lovaséletének évtizedes hanyatlását megállítsák, és a fejlődés útján előre lépjenek, és hogy a modern társadalom igényeinek megfelelő Európa és világszerte elfogadott, elismert módszerekkel egy komplex, önfenntartó lovaságazatot építsenek ki.

Ennek elérése érdekében a program számos eszközt határoz meg: a fejlesztésekhez szükséges támogatási rendszer kiaknázása, a fejlesztések állami részvétellel és önffinanszírozó struktúra kialakítása, a tömegbázis szélesítése, a fiatalok bevonása, a jogalkotási program kidolgozása, egységes ágazati irányítás megteremtése, lovasturisztikai infrastruktúra megteremtése. Nemzetközi szintű lovasközpontok fejlesztése, országos-és nemzetközi versenyek rendezése, hagyományörző tevékenység élénkítése, megfelelő marketing, valamint a szakemberek képzése, továbbképzése.

3.3. Nemzeti Lovas Program területei

A Kincsem Program minden területet érint, amely a lovaséletet befolyásolja hazánkban. A fejlesztési területei közé az alábbiak tartoznak: lótenyésztés, nemzeti lovaskultúra oktatása, a lovasturizmus fejlesztése-szabad tereplovaglás, lovassport, lóversenyzés, szakoktatás, egyéb kapcsolódó területek, az egységes, hatékony állami vagyongazdálkodás és a létesítményfejlesztések mellett a lovaságazati marketing.

3.3.1 Lótenyésztés: A lótenyésztés területén fő célkitűzésként szerepel a tenyésztési kedv ösztönzése, valamint a hagyományos és őshonos lófajták génmegőrzése és korszerűsítése. Emellett a tervek között szerepel az ország lótenyésztésének versenyképessé tétele, a környező országok bevonása, valamint az együttműködés. Magyarországon jelenleg a hagyományos lófajták közül a gidrán (Lipicai Ménesgazdaság, Maróczpuszta), a hucul (Aggteleki Nemzeti Park, Jósvalő), a lipicai (Szilvásvárad Állami Ménesgazdaság), a nóniusz (Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Kht.), és a shagya-arab (Bábolna Nemzeti Ménesbirtok) kötődik egy-egy állami méneshoz, melyeknek teret kell adniuk a tenyésztői munka támogatásának. A védett magyar lófajták közül a kisbéri, a furioso-north star és a magyar hidegvérű fajtáknak nincs állami fenntartása. Ezekből a kisbéri és a furioso-north star rendelkezik az állami ménesekhez hasonló nagyságú és minőségű lóállománnyal, magánménesi szerveződésben. Ahhoz, hogy állami méneseink fenntartható módon üzemeljenek és ne állandó költségvetési függésben legyenek, szükséges – hagyományainkhoz és a környező országok gyakorlatához illő módon – a ménesek elegendő állami termőfölddel való ellátása.

A célok elérése érdekében nem halasztható tovább a jelölését szabályozó rendelete (504/2008 EU) megjelentetése, mely a jelenlegi ló ENAR (29/2000 FVM) rendelet újraszabályozását is szükségessé teszi. (Kincsem Nemzeti Lovas Program 17.o) A célok között szerepel a tenyésztők adminisztratív és anyagi terheinek csökkentése, az élőállat kereskedelem ÁFA-jának csökkentése, valamint a tenyésztést szabályozó előírások felülvizsgálása.

3.3.2 Nemzeti Lovaskultúra oktatása: A nemzeti lovaskultúra oktatása a köznevelés rendszerében meghatározó szerepet tölt be a Nemzeti Lovas Programban. A cél, hogy a magyar lovas hagyományokat, valamint a lovaglás gyakorlati alapjait megismertessék, a

nemzeti öntudatot erősítsék. Ennek érdekében az intézkedések között szerepel a lovaskultúra oktatása a köznevelési rendszerben, az általános iskola 3-4-5. osztályában felmenő rendszerben. A felsőoktatásban a tanárképzés keretein belül, a testnevelés szakon a lovaskultúra fakultáció beindítása, és képzési feltételeinek megteremtése. (Kincsem Nemzeti Lovas Program 20.o)

3.3.3 Lovasturizmus fejlesztése, szabad tereplovaglás: A lovasturizmus fejlesztése érdekében a programban kiemelten a tereplovaglás erősítése szerepel, azzal a céllal, hogy Magyarország, a szabad tereplovaglás európai régiójává váljon. A lovasturizmus napjainkban a szolgáltató szektor egyik fejlődő, főként speciális igényeket kielégítő ágazata. Hazánk Európa-és világszerte egyedi kínálattal rendelkezik, főként a tereplovaglás tekintetében, hiszen átlagon felüli belovagolható területtel és természeti erőforrásokkal rendelkezik. A program során az ország erőforrásait ki kell használni, a kínálatban megjelentetni.

Tervezik a hagyományos magyar lófajták előtérbe helyezését, ezzel is hangsúlyozva a szolgáltatás egyediségét. A programnak munkahelyteremtő hatása is van. A program megvalósulásával kialakul a Magyarországról induló, a kialakított modell alapján felépülő, döntően a Kárpát-medencére kiterjedő, hálózatszerűen működő, más turisztikai attrakciókkal összekötött, egységes minőségbiztosítással bíró lovastúra útvonal. Ez a világ leghosszabb összefüggő lovastúra útvonala (kb. 10 000 km). Ezzel létrejön a lovasturizmus területén a világon egyedülálló magyar modell. (Kincsem Nemzeti Lovas Program 22.o.)

A lovasturizmus élénkítéséhez átfogó intézkedések szükségesek, amelyek érintik kormányzatot, az oktatási intézményeket, és a társadalmi szervezeteket. A kormányzati intézkedések közé tartozik például a szabad terephasználatra vonatkozó jogszabály megalkotása, a jelenlegi jogszabályok módosítása, a fejlesztésekhez szükséges pályázati rendszer megteremtése, valamint a marketing tevékenység ösztönzése a kormányzathoz tartozó szervezeteken keresztül. A lovas létesítmények rendkívül sokszínűek, a felkínált lovas szolgáltatástól függően. A leggyakrabban előforduló, aktív lovasturistákat, azaz lovagolni vágyókat kiszolgáló tanyák, lovardák jelennek meg. Ebben az esetben az istállón kívül szükséges egy megfelelő talajjal kialakított pálya, esetenként fedett lovarda, amely az egész éves lovasturisztikai forgalmat biztosítja. A lovastúra útvonalak mentén a lovas létesítmény általában egy beálló, ahol a lovak megpihennek a következő napi túra előtt.

A lovasturizmus, mint általában a turizmus nagyon sok ágazatot érint. A lovasturizmus tekintetében nem elegendők azok az erőforrások, amelyek például egy szállásadó hely esetében felmerülnek. A lovasturizmus, mint turisztikai termék, a szolgáltatás biztosításához szükséges lóállományt, lovas létesítményt (istállók, fedeles lovarda, beállók), valamint az ehhez szükséges szakemberek biztosítását jelenti.

Minden lovas létesítménynél szigorú követelményeknek kell megfelelni, hogy működési engedélyt kapjon az ún. patkós minősítési rendszer alapján. A rendszerben 2-5 patkós minősítést kapnak a létesítmények, amely a rendelkezésre álló lovakat, az istállók, pályák minőségét, illetve a szakképzett munkaerőt minősíti.

A lovastúra útvonal hálózat kialakítása (koncepció kialakítása, kritériumrendszer felállítása, útvonal kijelölése lóhátton, GPS koordináták szerinti térképes jelölés, információs pontok, pihenőhelyek, induló és célállomások, szálláshelyek, istállók kijelölése, egységes táblák, logók kialakítása, valamint a különböző címek adományozása, ehhez szükséges feltételrendszer kialakítása (Családbarát Lovarda, Lovasbarát Település, Lovasbarát Szálláshely) is a társadalmi szervezetek feladata közé tartozik. (Kincsem Nemzeti Lovas Stratégia 22-23.o)

3.3..4. Létesítményfejlesztések: A lovassport fejlesztése érdekében a célok közé tartozik a minőségjavítás, az eredményesség javítása az olimpiai szakágakban, a sportszerű lovaglás tömegbázisának növelése, valamint a Nemzeti Lovarda, a Szilvásváradai Állami Ménesgazdaság fejlesztése, az oktatási létesítményekkel kapcsolatban lévő lovardák, valamint új lovasközpontok kialakítása, kiemelt figyelemmel a keleti régióra. Ehhez az alábbi elengedhetetlen intézkedések szükségesek: az egyes kiemelt rendezvények támogatása, valamint a Magyar Lovassport Szövetség forrásainak bővítése, és az utánpótlás nevelés. (Kincsem Nemzeti Lovas Program 24.o)

3.3.5. Lovassport: A Kincsem Nemzeti Lovas Program egyik kiemelt területe a lovassport fejlesztése, valamint az ehhez kapcsolódó létesítményfejlesztések. A sport területén kulcsfontosságú mind a sportolók, a szakemberek, sportlovak számának növelése és a minőség javítása. Ehhez elengedhetetlen az akadémiai rendszer kialakítása, ahol biztosítják a sportolók meg felelő fejlődését. A lovassport fejlesztéséhez szorosan kapcsolódik a létesítmények fejlesztése is: szükség van olyan versenyközpontokra országszerte, amely megfelel a XXI. század elvárásainak, valamint a FEI (Nemzetközi Lovasszövetség) elvárásainak, így otthont adhatnak meghatározó nemzetközi versenyeknek is.

3.3.6: *Lóversenyzés:* A lóversenyzés 185 éves múlttal rendelkezik, és számos világszintű sikert tudhat maga mögött, ám hosszú ideje súlyos szakmai és gazdasági gondokkal küzd. Napjainkban a magyar lóversenyzés nemhogy a lovaságazatot, de még a saját finanszírozását sem képes megoldani, sőt évente több mint 1 milliárdos állami támogatásra szorul. A célok között szerepel, hogy a fogadási forgalom révén a teljes lovaságazat meghatározó pénzügyi forrásaként pozícionálják a lóversenyzést, valamint hogy Budapestet a közép-európai régió lóverseny központjává fejlesszék. (Kincsem Nemzeti Lovas Program 27.o)

3.3.7: *Kapcsolódó területek:* A huszár és lovas katonai hagyományőrzéssel két nagy szervezet foglalkozik hazánkban: a Magyar Huszár és Katonai Hagyományőrző Szövetség és a Magyar Huszár és Lovas Hagyományőrző Egyesület. A célok között szerepel, hogy a nemzeti identitást, a magyarságtudatot erősítésük a magyar hadtörténelem számtalan példája nyomán. (Kincsem Nemzeti Lovas Program 30.o)

A célok között szerepel, hogy létrehozzák a Honvéd Huszár Díszalegységet. Ennek létrehozása lehetőséget ad arra, hogy újra megjelenítse a magyar huszárságot és a Honvédelmi Minisztérium, jelentősen hozzájárulva nemzeti hagyományaink újjászervezéséhez, egyúttal csatlakozva a Kincsem Nemzeti Lovas Programhoz, együttműködésben más minisztériumokkal, számottevő eredményt érhet el az országimázs növelésében. (Kincsem Nemzeti Lovas Program 31.o)

A Nemzeti Lovas Őrség megalakulása a közrend és a közbiztonság fenntartásának érdekében a rendvédelmi szervek munkáját segítő lovas járőrszolgálat, egy országosan működő lovas őrség formájában, amely közterületi és mezei portyaszolgálatot lát el.

A lovasterápia, mint komplex egészségügyi és pedagógiai célú, prevenciós, rehabilitációs, és rehabilitációs tevékenység széles körű hozzáférhetőségének biztosítása a hazánkban élő sérült, fogyatékos gyermekeket és fiatalokat, valamint felnőtteket nevelő családok számára.

A fogyatékos lovasok versenyrendszerének megszervezése, a paralimpiai versenyzés feltételeinek megteremtése és támogatása. (Kincsem Nemzeti Lovas Program 32.o)

Mindezekhez elengedhetetlen, hogy a szakoktatást, a lovas szakemberképzési rendszert kialakítsák, és egy hatékony, egységes, állami vagyongazdálkodást, marketinget teremtsen elő a kormányzat, hogy a célkitűzésekben szereplő tervek megvalósuljanak, sikeresen működjenek.

3.3.8. *Szakkoktatás:* A lovaságazatok mindegyike rendkívül nagy humán erőforrást igényel, hiszen ebben az esetben nem csak a vendégeket kell kiszolgálni, hanem a lovakat is el kell látni, igényeiket szakszerűen kielégíteni. A lovászok, akik a lovakat etetik, ápolják, helyüket rendben tartják, középszintű OKJ-s képzésben tudnak szakképesítést szerezni, a képzés időtartama 6 hónap. A gyakorlatban nagyon alacsony a szakképesítéssel rendelkező lovászok száma.

Ennél magasabb szintű, de szintén OKJ-s képzésben van lehetőség lovasoktatói, illetve lovastúra vezetői képesítést szerezni. Mindkét képzés esetén szükséges a középszintű elméleti és gyakorlati lovas tudás bemutatása, valamint alapvető oktatási készségek elsajátítása. Az OKJ rendszerben legmagasabb képesítés a lovas sportedzői bizonyítvány. Ez a képesítés lehetőségét biztosít nem csak amatőr, hanem haladó, versenyző szintű lovasok oktatására is. Az oktatói és lovasedzői képzések időtartama az új rendszernek megfelelően 2 év.

Az országban jelenleg több felsőoktatási intézmény is foglalkozik lovas szakemberek képzésével, amely egyesíti az állattenyésztést, a mezőgazdaságot, és a lovasturizmust is.

A turizmusban elengedhetetlen, hogy a munkaerő mellett, hogy jó lovas szakember, megfelelő vendéglátói ismeretekkel, képességekkel rendelkezzen, valamint idegen nyelven beszéljen.

A lovasturizmus a lovas létesítmények, szakemberek biztosítása mellett a vendéglátáshoz kapcsolódó összes feladatkört el kell, hogy lássa, legyen szó szállásadásról vagy étkezésről. Hazánkban a nagyobb lovardák jelentős része rendelkezik az alábbi szolgáltatásokkal, különböző színvonalon és méretben a lovarda jellegétől függően. A szélsőségekre kiváló példa, hogy Magyarország egyik legnépszerűbb, passzív lovasturistákat célzó desztinációja, a Sümegi Vár négycsillagos hotellel rendelkezik, az Ópustaszeri Akhal-teke ménes jurtákban kínál szálláslehetőséget vendégeik számára.

3.3.9 *Hatékony állami vagyongazdálkodás:* „Az ágazat vagyonelemeivel való felelős gazdálkodásnak elengedhetetlen feltétele az elfogadott stratégiához való hozzárendelés.” (Kincsem Nemzeti Lovas Program 36.o). A hatékony állami vagyongazdálkodáshoz elsősorban szükséges az ágazati vagyonleltár összeállítása, azaz az állami vagyonelemek felmérése, összeírása, majd az egységes vagyongazdálkodás elősegítéséhez szükséges egy állami tulajdonú gazdálkodó szervezet megalkotása.

3.3.10. *Lovaságazati marketing:* A marketing területén megfogalmazott célokat a stratégiában két csoportja osztják: nemzetközi és nemzeti. A nemzetközi célok között szerepel, hogy Magyarországot, mint lovas turisztikai régiót és lovas nemzet imázsát felépítsék. Emellett „a szabad tereplovaglás európai régiójának nemzetközi piaci pozicionálása és az ebből származó potenciális gazdasági előnyök kiaknázása”.(Kincsem Nemzeti Lovas Program 43.o). A hazai lófajták megismertetése mellett a célok között szerepel a „szakmailag garantált” információáramlás, és a különböző szakágakat érintő lovassport és lóverseny rendezvények lebonyolítása.

A hazai célok között szerepel a lovaglás népszerűsítése, mint sport, hobbi és életforma. A lófajták piacának fejlesztése mellett az új generáció megnyerése, a lovas rendezvények nézőszámának növelése a cél.

4. Magyarország lehetőségei: új versenyközpontok

A lovassport fejlesztéséhez elengedhetetlen a megfelelő, XXI. századi igényeket kiszolgáló versenyközpontok biztosítása. A Kincsem Nemzeti Lovas Programban az intézményi fejlesztések között a budapesti Nemzeti Lovarda és a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpont infrastrukturális fejlesztése szerepel. Ezek a megújult központok a célkitűzéseknek megfelelően otthont adhatnak számos hazai és nemzetközi szintű versenynek.

4.1 Szilvásvárad, mint turisztikai desztináció

Szilvásvárad Észak-Magyarországon az egyik kiemelt turisztikai desztináció. Heves megye északi csücskében található, Egeről 30 km-re, Budapesttől 160 km-re helyezkedik el. Közúti közlekedéssel és vasúttal is megközelíthető. Lakossága 1621 fő (2015-ös adatok alapján). Szilvásvárad ősidők óta lakott terület, amelyet az Istállóskői barlang paleolit kori leletei bizonyítanak. Írásos adatok 1300 körül megemlítik Wáradot. Történelmi források szerint Nagy Lajos király szívesen tartózkodott itt.

Szilvásvárad Észak-Magyarországon az egyik kiemelt turisztikai desztináció. Heves megye északi csücskében található, Egeről 30 km-re, Budapesttől 160 km-re helyezkedik el. Közúti közlekedéssel és vasúttal is megközelíthető. Lakossága 1621 fő (2015-ös adatok alapján). Szilvásvárad ősidők óta lakott terület, amelyet az Istállóskői barlang paleolit kori leletei

bizonyítanak. Írásos adatok 1300 körül megemlítik Wáradot. Történelmi források szerint Nagy Lajos király szívesen tartózkodott itt.

A lakosság megélhetésének fő forrását az erdő jelentette. Az erdei munka mellett a hamuzsírfozás, a vasércfeldolgozás, a cserépgyártás adott munkalehetőséget az itt élő embereknek. Ma az idegenforgalom a legjelentősebb foglalkozási ágazat.

Az ide látogatók szabadon élvezhetik a csodás környezetet, a friss tiszta levegőt, a nyugalmat, az erdők csendjét, a patakok zúgását. A Bükki Nemzeti Park területén gyalogos sétával, kerékpárral vagy kisvasúttal járható végig a Szalajka-völgy. Megtekinthetők a pisztrángos tavak, az egyedülálló szépségű, természetes tufaképződményeken lezúduló Fátyol vízesés, a szabadtéri erdei múzeum, az erdészeti múzeum, a vadaspark. Kijelölt turistautak vezetnek el a természetbarátokhoz az Őserdőhöz, a kilátókövekhez, barlangokhoz. Szilvásvárad ad otthont a világhírű Lipicai Ménesnek. A törzsménistálló, múzeum, a legelő ménes megtekintése felejthetetlen élményt nyújt. <https://www.szilvasvarad.hu/hu/lipicai-menes>

Ahogy a település rövid ismertetője is mutatja, Szilvásvárad húzóágazata a turizmus, amely főként a Bükk-hegység és a Szalajka-völgy köré épül. Ez a turisztikai attrakció főként a szabadidő turistákat vonzza, közülük is a fő célcsoport az ökoturizmus, az örökégturizmus, valamint a lovasturizmus kedvelőinek köre.

4.2. Szilvásvárad lovasturizmusa

Magyarországon jelenleg öt állami ménes található, amelyek az alábbiak: a Bábolnai Nemzeti Ménesbirtok, Hortobágy-Máta, a Mezőhegyesi Állami Ménes, Szilvásváradi Állami Ménesgazdaság, és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Hucul Ménese. Az alábbi ménesek mind több száz éves múlttal, kiváló tenyésztési és versenyeredményekkel rendelkeznek, legfőbb profiljuk éppen ezért nem a lovasturizmus. A ménesek, mint a legtöbb lovarda, amely a lovasturisztikai szolgáltatásokat kínálja, főként a magyar lovas hagyományok megőrzése mellett egy egyre fejlődő ágazat aktív és passzív lovasturistáit kívánja kiszolgálni.

A Szilvásváradi Állami Ménesgazdaság jelenleg két lófajta tenyésztésével foglalkozik, az ország két területén. Szilvásváradon a lipicai fajta, Maróczpusztán pedig gidrán lovakat tenyésztenek.

A lipicai ménes egyedszáma 300 körül mozog évtizedek óta, amely 3 csoportba osztható: anyakanca, az évjáratí mén- és kancacsikó ménes. Közülük az anyakanca ménes Szilvásváradszívében található, a méncsikó ménes pedig a Bükk-fennsíkon, Csipkés-kúton található. Jelenleg a ménesgazdaság által kínált szolgáltatás az anyakanca ménes látogatását teszi lehetővé, ahova fogatos kirándulásokat szerveznek, igény esetén vezetővel.

A ménesgazdaság a látogatók számára két állandó kiállítást kínál a ménes két épületében Szilvásváradszívén. A Lipicai Fajtatörténeti kiállítás a ménes törzsmén istállója épületében található, amely egy 1860-ban épült grófi istálló. A kiállítás bemutatja a fajta történelmét, különböző országokból származó, lipicai lovakhoz köthető tárgyakat, a fajta jellegzetességeit, vérvonalait, valamint a sporteredményeket.

A Hajtókocsi kiállítás a ménes fő épületkomplexumában található Szilvásváradszívében. A kiállításon a látogatók megtekinthetik, hogy hogyan alakult ki a szekérből a lovaskocsi, majd abból a különböző, sport célra is használatos kocsik, és hogy ezek milyen technikával működnek. Számos értékes, egyedi lovaskocsi, maratonkocsi mellett lovasszánnal is találkozhatunk, valamint a kocsi kiállítás kiegészítéséül fotókiállítás látható a lipicai lovakról és sokféle alkalmazásukról. A kiállítás és a méneslátogatás felnőttek számára 1200 Ft, gyerekek számára 700 Ft.

A ménesgazdaság a lovasturizmus szempontjából egyik legmeghatározóbb szolgáltatása az oktatás. A szakképzett oktatók lipicai lovakkal várják a lovagolni vágyókat, a kezdő szinttől a haladó, és akár versenyző díjlovas szintig. A lovasoktatás ára 4000-6000 Ft /óra között van.

A lipicai lovak kiválóan alkalmasak fogathajtásra, így azok számára, akik ezzel a lovassporttal szeretnének megismerkedni, a gazdaság lehetőséget ad. A ménesgazdaság lovaival a fogathajtás alapjaitól a kettes-és négyesfogathajtásáig sajátíthatják el a vendégek az ismereteket, az ár 19.500-27.000 Ft/óra között mozog.

A ménesgazdaság haladó lovasok számára egyedi ajánlattal kínálkozik: lehetőség nyílik a vendégeknek a lipicai ménes lovaival a Bükk-fennsíkon található csipkés-kúti telepre egy 4 órás túrán részt venni, ahol igény szerint vacsorával és szálláshellyel várják őket, hogy kipihenjék a túra fáradalmait. Ez a szolgáltatás véleményem szerint rengeteg kihasználatlan lehetőséget rejt magában.

A ménesgazdaság foglalkozik lovasbemutatók szervezésével is. A lipicai lovak és mestereik már a XV-XVI. században a királyok és királynők szolgálatában álltak, céljuk a szórakoztatás és a fényűzés volt. Ezeket a hagyományokat eleveníti fel a ménesgazdaság által kínált esemény, amely műsorában szerepel csikósbemutató, voltizs (gyermek lovastorna) bemutató, zenés díjlovaglás, tenyészállatok bemutatója (törzsmének, törzskanca, csikó), fogatok akadályhajtása és fogatos karüsszel. A bemutatóknak nincs fix időpontja, elsősorban csoportok számára rendezik, ahol magyar és német nyelven nyújtanak tájékoztatót.

Szilvásvárada nagy múlttal rendelkező versenyhelyszín a fogathajtás szakágában. Számos nemzeti szintű verseny mellett Szilvásváradon került megrendezésre az 1984-es Négyesfogathajtó Világbajnokság is, amely a magyar fogathajtás egyik legmeghatározóbb versenyévé vált: a dobogó legfelső fokára egyéniben és csapatban is magyar versenyzők állhattak, valamint a versenyen részt vett Fülöp Mountbatten edinburgh-i herceg is. A versenyen megismerkedett a magyar fogathajtással és lovaskultúrával, ezt követően a Nemzetközi Lovasszövetségben (FEI) betöltött tisztsége révén járult hozzá a modern fogathajtás szabályainak megalkotásához.

4.3 Szilvásvárada: a Lipicai Lovasközpont

A Kincsem Program intézményi fejlesztése Szilvásváradon a tervszerű szerint 2014-ben kezdődött volna, de a megvalósítás, különböző okokból csak 2015-ben kezdődött meg.

A célkitűzéseknek megfelelően egy új lovas-és rendezvényközpontot kívántak létrehozni, amely a ménesgazdaság 1984-ben elkészült helyszínét fejleszti, és napjaink technikai igényeivel egészíti ki. A beruházás célja emellett az is, hogy egy komplex rendezvényközpontot alakítsanak ki és működtessenek Szilvásváradon, hogy Szilvásvárada ismét visszakerüljön a világ lovassportjának térképére. Hosszútávú célja a beruházásnak, hogy egy nemzetközi színvonalú sport-, idegenforgalmi és kulturális szolgáltatásokat nyújtó központ jöjjön létre Szilvásváradon, amely elősegíti a nemzeti kulturális örökségünk és a lipicai ló megismertetését, terjesztését, népszerűsítését.

A Vidékfejlesztési Minisztérium 2013. november 13-án jelentette be, hogy a Kincsem Nemzeti Lovas Programnak a szilvásvárad centrum fejlesztése kiemelt része, amelyre a

kormány 1,6 milliárd forintot fordít, és további két milliárd forintot biztosítanak a budapesti Nemzeti Lovarda fejlesztésére.

2014 márciusában Dr. Budai Gyula, a Vidékfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkára az állami lovas létesítmények felújítása kapcsán elmondta, hogy 4 milliárd forintból három nagy intézmény újul meg: a Nemzeti Lovarda, a Szilvásvárad Lovas Centrum, illetve a Bábolnai Ménesbirtok.

A 2014 utolsó napjaiban megjelent közbeszerzési kiírásban a szerződés előzetesen becsült értéke már 4,6 milliárd forint volt.

A szilvásvárad centrum felújítása 2014. decemberben kezdődött, amikor a beruházás végrehajtásához meghívásos közbeszerzést hirdettek meg. Egyedüli ajánlattevőként a Mészáros és Mészáros Kft., valamint konzorciumtársa, az Euro Campus Kft. nyerte meg, a pályázat végösszege 6,2 milliárd forinttal végződött. (<http://www.lovasok.hu/index.php?i=99357>)

A beruházás összegének ilyen mértékű emelkedése okát többen is keresték, amelyekre a Földművelésügyi Minisztérium adott választ. (<http://www.lovasok.hu/index.php?i=99562>)

A szilvásvárad fejlesztést három ütembe kategorizálták: az első ütemben szerepel a fedeles lovarda megépítése, a második ütem a kültéri pálya és lelátók felújítása, a harmadik ütem pedig az ehhez kapcsolódó infrastruktúra, mint például parkolók, boksztok területének kialakítása.

2016 során az első ütemhez tartozó fedeles centrum fejlesztése zajlott. A régi fedelest nem bontották el, ez a későbbiekben bemelegítő pályaként funkcionál, és mellette megkezdtek az új fedeles építését. Ez a csarnok megfelel a FEI, azaz a Nemzetközi Lovasszövetség által meghatározott irányelveknek, szabványoknak, amely lehetővé teszi, hogy országos és nemzetközi szintű versenyeket is rendezzenek ebben a rendezvényközpontban. A fedeles lovarda talaját geotextiles homok borítja, ám ez más rendezvények alkalmával átalakítható, így például koncerteknek, közösségi eseményeknek ad otthont Szilvásváradon.

2016 őszén több, az ország lovaséletét meghatározó eseménynek adott otthont a Szilvásvárad Ménesgazdaság új fedelese: októberben megrendezésre került az Állami Ménesgazdaság loárverése. Megkezdődött a fedeles díjugrató versenysorozat, amelynek első állomása Szilvásvárad volt. 2016. november 11-én ünnepélyesen átadták a fedeles komplexumot, és megtartották az első fedeles fogathajtó versenyt is a szezonban.

Szilvásvár lovasturizmusában az új fedeles komplexum megépülése kulcsfontosságú, az előrelépés elengedhetetlen részét képezi. Annak érdekében, hogy sikeresen működjön a jövőben, elengedhetetlen a humán erőforrás biztosítása. A rendezvényközpont üzemeléséhez nem csak kiváló lovas szakemberek szükségesek, hanem olyan turisztikai szakemberek, akik rendezvényszervezéssel, az idegenforgalom növelésével foglalkoznak. Nemzetközi szintű versenyek rendezése esetében, valamint a külföldi vendégforgalom növekedése esetében az idegennyelvet jól beszélő szakemberek gárdája kulcsfontosságú.

A rendezvényközpont, valamint a Ménesgazdaság együttműködése azon intézményekkel, amely a fent említett szakemberek képzését végzi, elősegítené ezeknek a pozícióknak a betöltését. Ennek elősegítése érdekében 2022-ben együttműködési megállapodás született az egri Eszterházy Károly Katolikus Egyetemmel: lehetőség nyílik a diákoknak szakmai gyakorlatot végezni valamint bekapcsolódni a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontba megrendezésre kerülő versenyek szervezésébe, lebonyolításába. Szilvásváradon az önkormányzat, a szakmai szervezetek, szövetségek és a vállalkozások között elengedhetetlen, hogy kiépüljön egy szakmai együttműködés a turisztikai termékfejlesztésben.

4.4 Budapest: Nemzeti Lovarda fejlesztése

Az 1878-ban megalakult Nemzeti Lovarda központi, meghatározó szerepet tölt be a magyar és a nemzetközi lovaséletben. Számos meghatározó hazai rendezvénynek, mint pl. a Magyar Díjlovagló Bajnokságnak (2014) adott otthont, emellett 2012-től ismét a díjugratók körében a nemzetközileg népszerű CSIO versenysorozatnak volt házigazdája – felelevenítve a 9 éve megszakadt hagyományt-.

A Kincsem Program intézményfejlesztési célkitűzésében szerepelnek a Nemzeti Lovardát illetően az alábbi kulcsfontosságú elemek, amelyek az egész magyar lovassport és a lovas társadalom életére pozitív hatással lennének. Többek közt szerepel a célok között, hogy a lovardát a fejújítás után a lovasoktatás regionális központja, illetve „a programhoz nélkülözhetetlen tudásközpontként az oktatás és nevelés területén szolgálja a felnövekvő generációk környezettudatos és egészséges életmódra való nevelését.” (Kincsem Nemzeti Lovas Program 40.o)

A hagyományokhoz híven a Nemzeti Lovarda ad otthont a lovas rendőrség lovainak és lovasainak. A fejújítás után ez a feladata továbbá is fennáll a lovardának, valamint hozzájárulna a kiképzéshez és az utánpótlás-neveléshez.

Emellett a célkitűzések között szerepel, hogy a magyar lótenyésztés kiváló egyedeit felkutassák, bemutassák, és ezzel felhívva a figyelmet a magyar lótenyésztés sikereire a nemzetközi piacon. Erre kiváló alkalmak a tenyészszemlék megrendezése, ahol a különböző fajták tenyészméneit választják ki. A Nemzeti Lovarda fejlesztésének finanszírozásában az állam szerepet vállal, így az ágazati vagyon is nő,” a működési költségekhez való hozzájárulás révén az ágazat kiszolgálásának nemzetközi színvonala biztosítható, és a versenyzésre fordított kiadások egy jelentős része itthon tartható, sőt a külföldi résztvevők befizetései is az országba vonzhatók.” (Kincsem Nemzeti Lovas Program 40.o).

2012-ben a Kincsem Program keretében elfogadásra került a Nemzeti Lovarda fejújításának igénye és szükségessége. 2013. novemberére már a látványtervek is felkészültek, azonban a tervezett rendezvények, versenyek miatt a felújítást nem kezdték meg. Az infrastruktúra fejlesztését a nemzetközi CSIO és a Magyar Nemzetek díja megrendezése után 2016-ban kezdték meg a fejújításokat. A modern, XXI. századi igényeket kiszolgáló megújult lovardát 2018. február 24-én adták át, ünnepélyes keretek között. Az összesen 3.2 milliárd forintos beruházás keretében az új lovardában helyet kapott egy négy évszakos pálya, egy díjugrató pálya, egy gyakorlópálya, két fedeles lovarda, négy karám, 176 istálló, jártatógép, futószáras kör, állatorvosi kezelő, valamint több iroda, raktár, konferenciaterem és szociális helyiség.” (<https://24.hu/sport/2018/02/24/felavattak-a-felujitott-nemzeti-lovardat/>).

forrás lovasfoto.hu –Hajdu Krisztina

:

Forrás: <https://www.nemzetilovarda.hu/2018/02/24/nemzeti-lovarda-nemzet-lovardaja/>

4.5 A Kincsem Nemzeti Lovas Program megvalósulása a Nemzeti Lovardában

2018. február 24-én került átadásra a fejújított Nemzeti Lovarda. A 140 éves komplexum meghatározó szerepet töltött be a lovas társadalom életében, és most megújultan, számos programmal, versennyel várja a lovasokat és az érdeklődőket.

A fejújítás során csaknem 176 bokszt, két fedeles lovarda, fedett körkarám és jártatógép, valamint állatorvosi ellátóhely és irodák kerültek kialakításra. Emellett a „vendéglovak” számára kialakítása került csaknem 50 fa bokszt, amely a komfortosabb elhelyezés biztosítja. Az átadás és az infrastruktúra fejlesztése óta a Nemzeti Lovarda megújult erővel profi módon szervezi a programokat. Az átadás óta rendszeresen megrendezésre kerül a Tenyésztők Hétvégéje, amely a Magyar Sportlótenyésztők Egyesületének éves tenyészszemléje. Emellett számos rangos díjugrató verseny került megrendezésre rekord számú nevezővel. Tavasszal a Nemzeti Lovarda ad otthont több olyan rendezvénynek is, amely az utánpótlás nevelést támogatja: a rajtengedély vizsga az új versenyzők „felvételi” vizsgája, ennek megszerzésével válhatnak hivatalos versenyzőkké a lovasok. Emellett a nagy sikerű Talent Program felvételi vizsgája is itt kerül megrendezésre: a Talent Program az országban a feltörekvő, fiatal, tehetséges díjugrató és díjlovas versenyzők képzési programja. A programba kerülésnek

számos feltétele van, ilyen például a felvételi vizsga. A képzés során kiemelt edzők segítik a lovasok munkáját a rendszeresen megrendezett edzőtáborokban.

A Nemzeti Lovarda a felújítás után figyelmet fordít több olyan elemre is, amelyek korábban hiányoztak az intézmény életéből, viszont a sikeres működéshez elengedhetetlenek.

Elkészült a Nemzeti Lovarda hivatalos honlapja (<https://www.nemzetilovarda.hu/>), amely a mai kor igényei szerint naprakész információkkal látja el az érdeklődőket. Az események hirdetése mellett a már lezajlott rendezvényekről képes beszámolókat találhatunk, valamint a rendezvények élő közvetítéseit is itt érhetjük el. Az események mellett tájékozódhatunk a Nemzeti Lovarda által nyújtott szolgáltatásokról: lovasiskola működéséről, bértartásról, a rendezvényhelyszínről.

A fejújítás során számos olyan apró, ám a versenyzők számára nagyon fontos tényező kialakítására is figyeltek a kivitelezők, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy egy közkedvelt versenyhelyszín legyen a lovasok között a Nemzeti Lovarda. Ilyen például a hangrendszer kiépítése az egész lovardában: így a lovasok a verseny során a 4.5 hektáros terület bármely pontján értesülhetnek a fontos információkról, eredményekről.

A Nemzeti lovarda átadása óta számos hazai versenynek adott otthont a díjlovaglás, díjugratás és fogathajtás szakágában. Nemzetközi versenyek tekintetében azonban elmondható, hogy csak díjugrató versenyek kerültek lebonyolításra, a CSI2*-os kategóriától egészen a CSIO5* nemzetek díjáig, valamint számos világkupa fordulót is megrendeztek. A helyszín a felújítást megelőzően is, egy nagy sikerű CSIO nemzetek díjával búcsúztatta a helyszínt 2016-ban. A munkálatok az ütemezésnek megfelelően haladtak, így a 2018. februári átadó előtt már egy fedeles nemzetközi tesztversenyt is tartottak, ahová 11 nemzet 146 lovasa 192 lóval érkezett. 2018. május 24-27 között került megrendezésre a Gróf Széchenyi István emlékverseny, amely egy CSI2*-os nemzetközi verseny volt. A verseny emléket állít a díjugrató versenyek történelmének a Nemzeti Lovardában: a versenyt először 1914. május 23-án rendezték meg, és azóta is büszkén viszik tovább a hagyományt. A kétcsillagos nemzetközi versenyre nyolc nemzet képviselőjében, 140 lovas és 200 ló érkezett a Nemzeti Lovarda új kültéri versenypályájára.

2018. augusztus 9-12. között Magyarországon először, a Nemzeti Lovarda adott otthont a legmagasabb besorolású, CSIO5* FEI Longines nemzetek kupája fordulónak. A verseny

kiemelt összdíjazású volt, több mint 400.000 euró volt a pénzdíj. A versenyre 26 országból, 260 ló érkezett.

2019-ben ismét megrendezésre került a Gróf Széchenyi István emlékverseny. A CSI2*-os nemzetközi versenyen rekordszámú, 360 ló és 213 lovas vett részt, 12 nemzet képviselőjében. 2019.június 27-30. között CSI3*-W Nemzetközi Díjugrató és Olimpiai Kvalifikációs Csapatversenyt rendezett a Nemzeti Lovarda. A verseny az utolsó kvalifikációs lehetőség volt a 2020-as olimpiára, ahová 15 nemzetből 127 lovas és 245 ló érkezett. Az olimpiai kvalifikációt az ukrán csapat nyerte.

2020.augusztus 20-23. között 32. alkalommal rendezték meg a a Gróf Széchenyi István emlékversenyt, a korábbi kétcsillagtól eggyel magasabb kategóriában. A versenyre rendkívüli volt az érdeklődés a vilájárvány okozta korlátozások feloldását követően: 30 országból 149 lovas és csaknem 332 ló érkezett a versenyre. 2020. november 27-29. között 11 ország 65 lovasa 119 lóval érkezett a Nemzeti Lovarda fedeles 2*-os világkupa fordulóra, amely zártkapus versenyként került megrendezésre.

2021-ben, visszatérve a hagyományokhoz a Gróf Széchenyi István CSI2*emlékverseny május 27-30 között került megrendezésre, ahová 12 országból 198 lovas 284 lóval nevezett. 2021-ben még egy, CSIO 3* nemzetek díját szerveztek, a korábbi versenyekhez hasonló résztvevői létszámmal. 2021-ben, a Nemzeti Lovarda történetében először lovastorna európa-bajnokságot rendeztek. Az augusztus 26-29. között zajló kontinensviadalon 22 ország, 47 női és 28 férfi egyéni versenyzője, 14 páros és 9 csapat mérte össze tudását. A verseny az „Egy a Természettel” Vadászati és Természeti Világkiállítás társrendezvényeként kerül megrendezésre, csakúgy, mind a szeptemberben megrendezett Négyesfogathajtó Európa Bajnokság, amelynek a Kincsem Park adott otthont. A 2021-es versenyszezon a Nemzeti Lovardában egy CSII*-CSI2*-CSIU25 kategóriájú nemzetközi fedeles díjugrató versennyel zárult.

2022-ben a Gróf Széchenyi István Emlékverseny május 26-29. között került megrendezésre, a hagyományokhoz híven CSI2*-os kategóriában, ahová tíz országból 229 lovas nevezett 300 lóval. 2022.június 29 és július 2. között CSIO3*-W Nemzetközi Díjugrató Világkupa és Nemzetek Díja Csapatverseny került megrendezésre, ahol 14 nemzet 76 lovasa, összesen 175 lóval.

(forrás: www.dijugratas.hu)

4.6 A Kincsem Nemzeti Lovas Program megvalósulása Szilvásváradon

A Kincsem Nemzeti Lovas Program egyik kiemelt fejlesztése a szilvásvárad Állami Ménesgazdaság felújítása, fejlesztése, amely három ütemben valósult meg. Az első ütemben a fedeles lovarda került felújításra, a második ütemben az ún. kiszolgáló helyiségek, azaz a vendéglovak elhelyezésére alkalmas parkoló és boksrendszer kiépítése került kiépítésre, a harmadik ütemben a nyitott lovaspálya felújítása és a lelátók kerültek megépítésre.

2016. november 11-én került átadásra a Lipicai Központ, amely Szilvásváradon és egész Észak-Magyarországon egyedülálló, modern, fedeles komplexum. A ménesgazdaság korábbi fedeles lovardájának felújításával, és egy új csarnok hozzáépítésével létrejött az új fedeles lovarda, amely csaknem 800 nézőnek biztosít fűtött lelátót. A lovasokat a legjobb minőségű talaj várja mind a versenypályán, mind a melegítópályán. Emellett létrehoztak külön egy futószárazó körkarámot. A fedeles komplexumhoz tartozik egy 15 boksos exkluzív istálló, valamint az ehhez kapcsolódó fedett és nyitott patamosók, kiegészítő helyiségek, irodák.

A második ütemben megvalósult a lovak elhelyezését biztosító terület kiépítése, valamint a hozzá tartozó épület felújítása. A régi focipálya helyén található területet három részre osztották: egy füves bemelegítópálya, egy kavicsos kamionok és lószállítók elhelyezésére alkalmas terület, valamint egy aszfaltozott, a mobil istállórendszernek helyet adó terület és a hozzá tartozó akkreditációs épület mosdókkal, zuhanyzókkal, fogadóhellyel. A terület több, mint 300 ló elhelyezését, valamint a versenyre érkező kamionok áram-és vízellátását biztosítja.

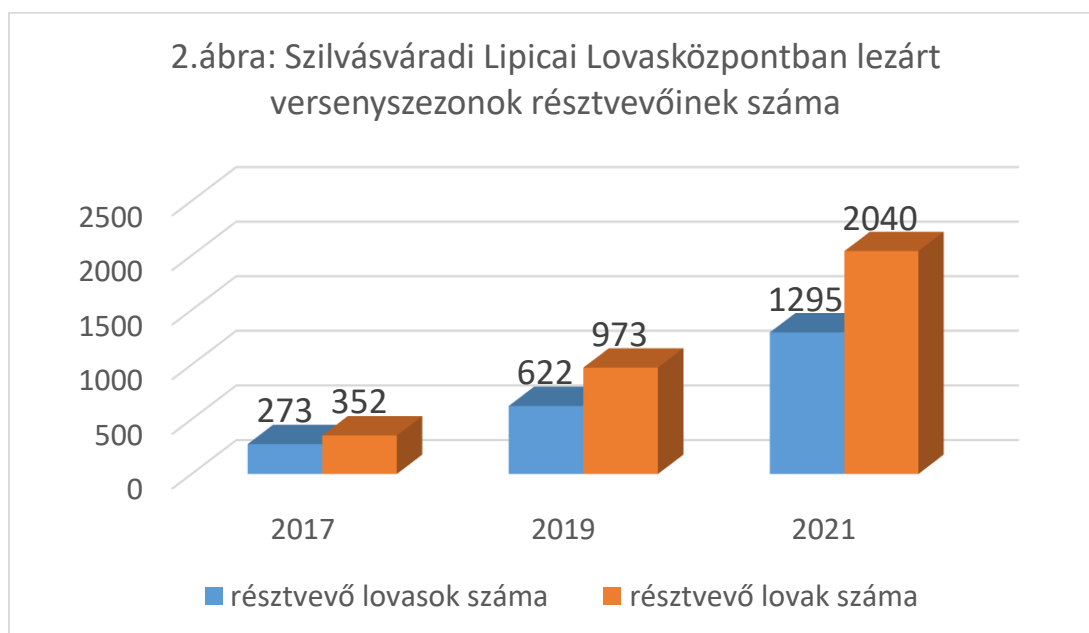
A beruházás harmadik ütemében valósult meg a lovaspálya és a hozzá kapcsolódó épületek (zsűritorony, versenyiroda) felújítása, valamint a nézőtér felépítése. Az új arénában két pálya került kivitelezésre: egy bemelegítő pálya és egy azonos talajjal megegyező versenypálya, amelyet egy 6500 néző befogadására alkalmas lelátórendszer vesz körül. A nézőtér U alakban terül el, a pályák mögött a festői Bükk-hegység terül el. A lelátórendszer rendelkezik a maximális kapacitás kiszolgálásához szükséges mosdókkal, büféekkel.

2018. augusztus 18-án, egy nagyszabású lovas show-val összekötve került átadásra a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpont arénája.

Az első ütem átadását követően 2017-től díjlovagló és díjugrató versenyek száma fokozatosan nőtt, valamint 2021-ben az újonnan épített maratonpályával Szilvásvárad ismét

otthont ad nemzeti és nemzetközi szintű, háromnapos fogathajtó versenyeknek is. A lovasközpont átadása utáni közvetlen, első főszezonban (2017) összesen 273 lovas/hajtó és 352 ló, 2019-ben 622 lovas/hajtó és 973 ló; a legutolsó lezárt főszezonban (2021) 1295 lovas/hajtó és 2040 ló vett részt a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontban szervezett versenyeken.

(forrás: Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad-ÁMGSZ)

forrás: saját szerkesztés

A COVID-19 világjárvány a lovasturizmusra, versenysportra, így a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontra is hatással volt: lemondásra kerültek versenyek, majd a korlátozások enyhülésével, a Magyar Lovassport Szövetség által megalkotott „Zárt Kapus” versenyként kerültek lebonyolításra. A hatályban lévő jogszabályok, valamint az MLOSZ zárt kapus versenyekre vonatkozó szabályzatának követésével ismét pályára léphettek a lovasok. 2021-ben nem csak a COVID-19 járvány okozta nehézségekkel kellett megküzdeni: a lovakat érintő EHV-1 herpeszvírus tört ki Valenciában, 2021 januárjában. A Valencia Tour-on több ezer ló vett részt a nemzetközi versenyeken, így elkerülhetetlen volt a járvány elterjedése egész Európában.

A vírus kitörését követően a Nemzetközi Lovasszövetség (FEI) határozata alapján 2021. március 28-ig minden versenyt töröltek, majd szigorú szabályozások és új állategészségügyi feltételek mellett újra megkezdődtek a versenyek.

2021-ben az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad és a versenyek rendezéséért felelős Szilvásvárad Lovas Sport Klub Egyesület által közösen megálmodott Szilvásvárad Masters nemzetközi versenysorozat vette kezdetét: a sorozat célja, hogy mindhárom szakágban (díjlovaglás, díjugratás, fogathajtás) nemzetközi szintű versenyek rendezésével Szilvásvárad ismét felkerüljön a világ lovassportjának térképére. A Masters versenyek olyan nemzetközi 3* vagy 4* minősítésű versenyek, illetve világkupa fordulók, amellyel a lovasok minősülhetnek a kontinensviadalokra valamint pontokat gyűjthetnek a világranglistán. A Szilvásvárad Masters nemzetközi versenysorozat első állomása a 2021. május 21-23. között megrendezett CDI 3* verseny volt, ahol a gyermek-junior-fiatal lovas korosztályos kategóriák mellett fiatal ló és nagydíjas versenyszámok is megrendezésre kerültek. A COVID-19 és az EHV-1 járvány után, még zártkapus versenyként lebonyolított versenyen négy nemzet képviselőjében 29 lovas érkezett. A nemzetközi verseny mellett megrendezésre került egy CDN-A nemzeti verseny is, ahová további 53 lovas érkezett. A háromnapos rendezvényen a lovak száma meghaladta a százat. A Szilvásvárad Masters második állomása a CSI 3* díjugrató verseny volt: a versenyre 20 nemzet versenyzői érkeztek, 120 lovassal és 250 lóval.

A Szilvásvárad Masters versenysorozat harmadik állomása a CAI 2* CAI 3* WCupQ Fogathajtó verseny volt. A nemzetközi versenyre összesen 99 fogat nevezett, közel 240 lóval, 8 nemzet képviselőjében. Szombaton a fogathajtók az új építésű maratonpályán mérhették össze tudásukat. A technikás, nemzetközi színvonalú pályán a versenyzőknek 7 akadályt kellett meghajtani. A festői környezetben található új pálya több ezer nézőt csalogatott a helyszínre, ahol páratlan hangulat és izgalmas verseny fogadta őket.

2021. október 7-10. között a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpont adott otthont a Fialat Fogatlovak Világbajnokságának. Az elmúlt években a mezőhegyesi Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. öt alkalommal rendezte meg a kontinensviadalt, de 2021-ben Szilvásvárad vette át a stafétát. A Fialat Fogatlovak Világbajnoksága nem a megszokott háromnapos fogathajtó versenyeknek megfelelően kerül lebonyolításra: az 5-6-7 éves lovak különböző díjhajtást, kombinált maratonhajtást és akadályhajtást mutatnak be és a három hajtás pontszáma alapján kerülnek kihirdetésre a világbajnok lovak. A versenyre összesen 51 fogat nevezett.

A 2022-es versenyszezonban folytatódott a Szilvásvárad Masters Nemzetközi versenysorozat:

az első állomás a Nemzetközi Fogathajtó verseny volt, amely 2022. július 14-17 között került megrendezésre. Összesen 7 országból 260 ló és 80 fogat nevezés érkezett. A nemzetközi verseny mellett itt került lebonyolítása a CAN-A kategória országos bajnokság döntője is. A sorozat második állomása a 2022.07.28-31 között megrendezett, kiemelt pénzdíjazású CSI3* díjugrató verseny volt. A versenyre 20 nemzet képviselőjében, 290 ló érkezett. A Masters harmadik állomása a 2022.10.06-09. között megrendezett CDI4* díjlovagló verseny volt: a tavalyi évhez képest egy kategóriával magasabb volt. A nemzetközi versenyre érkezett alacsony számú nevezés miatt egy CDN-A nemzeti verseny is meghirdetésre került, így a verseny 32 ló részvételével került lebonyolításra. Az alacsony számú nevezés a versenyszezon vége, valamint a nemzeti versenyek ütközésének tudható be. 2022-ben ismét Szilvásvárads nyerte el a Fial Fogatlovak Világbajnokságának rendezési jogát. A négynapos verseny 2022. augusztus 25-28. került lebonyolításra: a versenyen 8 ország képviselőjében 52 fogat nevezett.

(forrás: www.dijugratas.hu)

5. Primer kutatás

A szakdolgozatom megírásához a primer kutatás elvégzéséhez egy mélyinterjú elkészítését találtam a legmegfelelőbbnek. A primer kutatásom során olyan információkra tettem szert, amelyek szakirodalomban nem lelhetők fel. Az interjú kvalitatív kutatási módszer, a beszélgetés alapján fogalmaztam meg következtetéseimet. (Majoros, 2004). Az interjú elkészítése alkalmával személyesen tettem fel kérdéseimet, így lehetőségem nyílt a Kincsem Nemzeti Lovas Programot érintő kérdéses területek részletes vizsgálatára.

5.1. Interjú Horváth László országgyűlési képviselővel

A kutatásom kezdetén felmerült a kérdés, hogy miért éppen akkor kezdődött meg a Kincsem-Nemzeti Lovas Stratégia megvalósítása. Érdekelt, hogyan esett Szilvásváradsra a választás az intézményi fejlesztések közül. Kérdéseimre Horváth László országgyűlési képviselő válaszolt, aki a Nemzeti Lovas Stratégia kialakításáért és végrehajtásáért felelős miniszterelnöki megbízottként irányította a tervezési folyamatot.

Az interjú során információt kaphattam arról, hogy milyen korábbi tényezők befolyásolták a Kincsem Program megalkotását: a lovasnemzeti múlt kulcsfontosságú szerepe mellett

meghatározó volt az elmúlt évtizedekben bekövetkezett hanyatlás, amely ellen a kormány feladatának érezte, hogy meg kell fordítani a visszaesés tendenciáját, és a cél, hogy Magyarországot ismét lovas nemzeté emeljék.

Az intézményi fejlesztések közül két kiemelt fejlesztés zajlik a Kincsem Program keretében: Budapesten a Nemzeti Lovarda és Szilvásváradon az Állami Ménesgazdaság újul meg, ahol a XXI. századi igényeknek megfelelő komplexumokat építenek, valamint a meglévő épületeket modernizálják. Emellett a tervekben szerepel a budapesti Ludovika Lovarda megalapítása.

Szilvásvárad és az Állami Ménesgazdaság múltja nemzetközi szinten is elismert, a '80-as 90-es években több nemzetközi fogathajtó versenyt is rendeztek, valamint az évek során számos tenyésztési sikert ért el a gazdaság. A Ménesgazdaság jelenlegi épületei felújításra szorulnak, valamint a fedeles épület nem felel meg azoknak a Nemzetközi Lovas Szövetség (FEI) által meghatározott feltételeknek, amely engedélyezik a nagyobb versenyek megrendezését.

A fedeles komplexum lehetővé teszi, hogy Szilvásvárad ismét nemzetközi szintű versenyeket rendezzen, valamint biztosítja a turisztikai célú hasznosítást is. A pálya alkalmassá válik arra, hogy egész évben lovasokat fogadjanak, így a turisztikai szezon meghosszabbítását segíti elő, ezáltal növelheti a település idegenforgalomból származó bevételeit. Mivel a lovasturizmus nem tartozik semelyik minisztériumhoz, ki kell építeni tárcaközi együttműködést, majd kiaknázni az együttműködési lehetőségeket. A komplexum megépülése után a sikeres működéshez elengedhetetlen a megfelelő humán erőforrás biztosítása, amely képes ellátni mind a lovakhoz mind az idegenforgalomhoz kapcsolódó feladatokat.

5.2: Tereplátogatások összegzése

A lovas társadalom aktív tagja vagyok közel húsz éve, így számos tapasztalatra tettem szert, mind a versenysportban, mind a lovas társadalom megismerésében. 2018 óta az Állami Ménesgazdaság Szilvásváradnál dolgozom, ahol lehetőségem van a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpont menedzselésében közreműködni és ezzel a Kincsem Nemzeti Lovas Programban kitűzött célokhoz hozzájárulni.

Munkám során a lovasközpont átadásától, a nemzeti majd nemzetközi versenyek szervezése tartozik a munkakörömhöz, amelyből számos tapasztalatra tettem szert. Kutatásom során

ezeket az ismereteket szeretném bővíteni, valamint a versenyszervezésben eltöltött négy év tapasztalait összegezni, fejlesztési javaslatokat megfogalmazni.

Primer kutatásom során a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontban megrendezett Szilvásvárad Masters nemzetközi díjugrató versenyről, valamint a Nemzeti Lovardában megrendezett Gróf Széchenyi István Emlékversenyről készítettem összehasonlító elemzést.

Véleményem szerint, ha van jó példa környezetünkben, nagyon fontos, hogy a példaként, és ne vetélytársként tekintsünk rá, hanem fordítsuk javunkra, tanuljunk, valamint gondoljuk át az együttműködés lehetőségét és foglazzunk meg közös célokat, valamint az együttműködés lehetőségét mérlegeljük.

5.3. Nemzetközi versenyek szervezésének módszertana

Munkaköröm legfőbb feladata a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontban meghirdetett nemzeti és nemzetközi versenyek megszervezése és lebonyolítása. Korábban a versenyeken lovasként vettem részt, majd 2018-tól szervezőként is tevékenykedem, így mindkét fél oldaláról megismertem a meghatározó pontjait a versenyeknek, amely a sikerességét befolyásolja.

2018-ban, az átadást követően nemzeti díjlovagló, díjugrató és fogathajtó versenyek kerültek megrendezésre a lovasközpontban.

Az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad, mint költségvetési szerv nem rendezhet versenyeket önállóan a hatályos jogszabályok szerint, így a Szilvásvárad Lovas Sport Klub Egyesülettel együttműködési megállapodás alapján kerülnek megszervezésre a versenyek.

A nemzeti versenyek szervezésénél a Magyar Lovassport Szövetség szakági szabályzatai az irányadóak, a szervezés során felmerülő esetleges problémákat a szakági titkár és a szakbizottság közreműködésével lehet megoldani.

A nemzetközi versenyek szervezésénél a Nemzetközi Lovasszövetség (FEI) szabályzata az irányadó. Ez a szabályzat szigorúbb követelményeket támaszt a szervezéshez. A szabályzat aktuális változata angol nyelven elérhető, magyarra fordított aktuális verzió nem elérhető. 2021-ben, a Szilvásvárad Masters versenysorozat kihirdetését követően az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad munkatársai előtt nehéz feladat álltak: a korábbi nemzetközi versenyek közel húsz éve kerültek megrendezésre, azóta a szabályzat és a lovassport világa is sokat változott. A munkatársak közül korábban senkinek nem volt gyakorlata nemzetközi

versenyek szervezésében, és az angol nyelvtudásuk sem volt kielégítő, így a szabályzat megismerése sem volt egyszerű feladat. A vezetőség külső szakértők bevonásával segítette a munkatársakat: mindhárom verseny igazgatója mellett volt egy tanácsadó, akik már tapasztalattal rendelkeztek hasonló versenyek szervezésével. A két nemzetközi versenyszezon lebonyolítása során összegyűjtött tapasztalatok, valamint a szabályzatok tanulmányozása után kutatásommal célom, hogy ezeket az ismereteket rendszerezve, egy magyar nyelvű, országunk speciális múltját és célkitűzéseire fókuszáló útmutató megalkotásával segítsem a jövőben újonnan belépő szereplőket a nemzetközi lovasversenyek szervezésének világában.

A versenyszervezés módszertanát lépésekben foglalom össze, amelyek között kronológiai értelemben van átfedés. Fontos megjegyezni, hogy a szakágspecifikus igényekre minden esetben nagy hangsúlyt kell fordítani, azonban a szervezés meghatározó lépései megegyeznek.

1. Versenyszervezési igény felmerülése

Abban az esetben, ha az adott intézménynek minden tárgyi feltétellel (istállók, pálya megfelelő talajjal, pályafelszerelés, stb). rendelkezik, és felmerül az igény a versenyszervezésre, az első lépés a Lovassport Szövetség adott szakága felé a bejelentés. Erre mindegyik szakbizottság már a tárgyévvel megelőző év utolsó két hónapjában lehetőséget biztosít a tervezhetőség érdekében. Nemzetközi versenyek tekintetében a szakbizottság határozza meg, hogy az országban hány nemzetközi versenyre van igény.

2. Időpont kiválasztása

A szakági bejelentés során az időpont kiválasztása az első lépés. Nemzeti kategóriájú versenyek tekintetében mindegyik szakbizottság már a tárgyévvel megelőző év utolsó két hónapjában lehetőséget biztosít a tervezhetőség érdekében, az FEI felé a bejelentési határidő minden évben október 1. Erre a Magyar Lovassport Szövetségen keresztül, a szakbizottsági jóváhagyás után van lehetőség. A dátum kiválasztása során a többi versenyhelyszín időpontjához való viszonyítás meghatározó. A szakágspecifikusság itt is meghatározó: díjlovagló illetve fogathajtó szakágban a lovasok a versenyt követően regenerációs időszakot (min. 2-3 hét) engednek lovaiknak, jellemzően egy lóval illetve fogattal versenyeznek. Ellenben, a díjugratók körében elterjedt, hogy körutakat terveznek az adott régióban, és nagyobb létszámú

lóval érkezik egy lovas a versenyre, amelyekből nem mindegyik versenyzik, csak ún. tréning lóként vesz részt. Így a díjugrató versenyek egymást követő héten is kiírásra kerülhetnek.

3. Kategória meghatározása

A Nemzetközi Lovasszövetség (FEI) minden szakágban csillagos rendszerben kategorizálja a versenyeket. A szabályzat kitér, hogy az adott kategóriájú versenynek milyen feltételeknek kell megfelelni: személyzet (bírók, állatorvosok, stewardok) minősítése, akadályok típusa, a verseny pénzdíja, beszédhető költségek, minősülési feltételek, stb. Véleményem szerint a kategória meghatározása az egyik legfontosabb lépés a versenyszervezés során: mérlegelni kell a helyszín adottságait valamint a rendelkezésre álló anyagi forrást.

A Kutatásom szempontjából a tereplátogatások során díjugrató versenyekről készítettem összehasonlító elemzést, így a nemzetközi díjugrató versenyek kategóriáit ismertetem.

	CSI1*, CSI2*	CSI3*	CSI4*	CSI5*
max. nevezési díj/ló	400 EUR	450 EUR	550 EUR	rendező költsége
pénzdíj összege	1*: Max CHF 49.999 2*: CHF 50.000 –149.999	CHF 150.000 – 249.999	CHF 250.000 – 499.999	CHF 500.000 vagy több
vezetőbíró minősítése	level 3, lehetőleg a rendező országból			
külföldi bíró	level 3			
további bírók	min 1 fő level 2+ 1 fő level 1	min 1 fő level 3 + 1 fő level 1	min 1 fő level 3 + 1 fő level 1	min 1 fő level 3 + 1 fő level 1

4. Versenyiroda felkérése

A kategória meghatározása után a munka megkezdéséhez a következő legfontosabb lépés a versenyiroda felkérése. A versenyiroda feladatai közé tartozik a versenykiírás elkészítése a versenyszervezővel együttműködve, a nevezési rendszer kezelése, minősülések ellenőrzése,

startlisták összeállítása, a pénzdíj felosztása a szabályzat alapján, a verseny előtt, alatt és után felmerülő adminisztrációs munkák ellátása. A versenyiroda kiválasztásánál fontos kritérium, hogy megfelelő ismeretekkel rendelkezzen a szabályzat tekintetében, rendelkezzen nyelvismerettel, olyan szoftverrel/online rendszerrel rendelkezzen, amely a külföldi lovasok számára is elérhető és kezelhető.

4. Hatósági engedélyek beszerzése

A versenyszervező felelőssége, hogy a helyszínen illetékes járási hivataltól engedélyt kérjen a rendezvényre. Erre E-papíron, a rendező cégkapuján keresztül van lehetőség, Szilvásvárad esetében a Heves Megyei Kormányhivatal Egri Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályához kell benyújtani a kérvényt. Erről a szervező ügyfélkapun keresztül határozatot kap, amely a rendezvény megszervezésének feltételeit foglalja magában. Ez a határozat kitér a lovak állategészségügyi feltételeire és az azok ellenőrzésre jogosultról, a lovak elhelyezésének feltételeire, a hulladékkezelésről. A bejelentés igazgatási szolgáltatási díj befizetésére kötelezi a szervezőt, amely a feltétele az engedély megadásának.

5. Versenykiírás elkészítése

A szervezés első kézzel fogható „eredménye” a versenyirodával elkészített versenykiírás. Az FEI minden szakág részére draftot készít el, amelyben a szervezők a rájuk vonatkozó információkat tartalmazza, ezen a formán kívül nem fogadnak el egyéb versenykiírást. A jelenleg érvényben lévő draft kitöltött információk nélkül 32 oldal, kitöltve átlagosan 40-50 oldal egy, az FEI által jóváhagyott kiírás.

A versenykiírás az alábbi fontos információkat tartalmazza:

- A verseny szakága
- A verseny programja, időterve
- verseny helyszíne, kültéri vagy beltéri verseny
- Melegítőpálya és versenypálya mérete, jellemzői
- Versenybíróság, hivatalos személyek (pályaépítő, stewardok, állatorvosok, kovács, orvosi ügyelet, versenyiroda, időmérő) listája

- A versenyen résztvevő lovak és lovasok besorolása
- Nevezési információk: nevezési díj, határidők
- Istállóinformációk, szálláslehetőségek
- Állatorvosi és orvosi ellátás
- Pénzdíjak mértéke és kiosztási elve
- Nemzeti állategészségügyi feltételek
- Fogadás lehetséges-e?
- Magatartási irányelvek
- Felelősségvállalás
- Egyéb információk (helyi szabályzatok, határátlépéssel kapcsolatos információk, egyéb kapcsolódó rendezvények, pénzdíj felvételére vonatkozó szabályok, lehetséges fizetési módok, stb.)

A versenykiírás elkészítésének legtöbb figyelmet és időt igénybe vevő része a hivatalos személyek megnevezése. A versenyekre már 4-6 hónappal szükséges felkérni a bírót, hiszen világszerte több helyszínre hívják őket. A bírók kiválasztása során több szempontot is érdemes figyelembe venni: a külföldi és a rendező országbeli bírók száma között egyensúlyt kell teremteni. A vezetőbíró a versenyrendező kéri fel, a foguein judge pozícióra az FEI jelöli ki, ez a személy általában a legmagasabb besorolással rendelkező külföldi bíró.

Az egyik legfontosabb hivatalos személy a pályaépítő kiválasztása, hiszen ez a lovasok részvételét is befolyásolja.

A stewardok kiválasztása és felkérése a következő feladat. A steward az FEI képzését elvégző, különböző besorolású (level 1-2-3) hivatalos személyek, akik a verseny lebonyolítása során ellenőzik az FEI szabályzat betartását, valamint a lovasok és versenyszervezők közötti kommunikációt segíti elő. A nemzetközi versenyeken a stewardok stábját egy chief steward vezeti, jellemzően a legmagasabb besorolású, tapasztalattal rendelkezőt kéri fel. A további stewardok személye és száma függ a versenyszervező, valamint a chief steward igényeitől.

Az FEI által rendezett versenyeken az állatorvosokból két pozícióra kér fel a rendező. Az első, magasabb „beosztású” az official vet azaz a hivatalos állatorvos, a második pedig a veterinary service manager, azaz az állategészségügyi ellátást biztosító állatorvos(ok). Mindkét állatorvosnak az FEI rendszerében képzést kell elvégezni. A hivatalos állatorvos a lovak állategészségügyi feltételeit, az állatorvosi felvezetésen bírálja el a lovakat, valamint

a verseny során előforduló esetleges sérülések, balesetek előfordulása esetén dönt a további teendőről. A állategészségügyi ellátást biztosító állatorvos általában megegyezik a kezelőállatorvos személyével, ő az, aki a megbetegedés, sérülés esetén ellátja a lovakat, illetve vizsgálatokat végez.

A hivatalos személyekhez tartozik a patkolókovács valamint az orvosi személyzet (mentő), akik a verseny teljes ideje alatt a helyszínen tartózkodnak.

A hivatalos személyek felkérésénél nagyon fontos a megfelelő kommunikáció. A hivatalos személyek megbízási díját az FEI szabályzata meghatározza, azonban a versenyszervező téríti meg az utazási költségeket. A versenyszervező gondoskodik továbbá az összes hivatalos személy szállásáról, közlekedéséről, étkezéséről. Ezalól kivételt képez a kovács, az orvosi személyzet, az időmérő és a pályaépítő, ők a saját árszabásuk szerint, előre egyeztetett megbízási díj alapján kerülnek kifizetésre, a azonban szállásukról, étkezésükről a szervező gondoskodik.

6. Nevezések kezelése

A versenykiírás jóváhagyása után az FEI közzéteszi a versenyt. A nemzeti versenyekkel ellentétben, ahol a versenyző saját maga nevez, nemzetközi versenyeken a lovas nemzeti szövetsége jogosult leadni a versenyző nevezését az FEI nevezési rendszerében. A díjugrató nevezési rendszer a „legrugalmasabb”, hiszen a nevezési határidő után is enged pl. lócsere a lovasoknak. Minden más esetben, határidőn túli lemondás esetén a versenyző köteles a kiírásban rögzített összeget befizetni a szervező részére.

7. Technikai személyzet biztosítása

A következő lépés a versenyen közreműködő technikai személyzet biztosítása. Erre vonatkozó FEI szabályzás nincs, a helyszínt biztosítók felelőssége és döntése, hogy hány fővel tudja biztosítani a versenyre érkező hivatalos személyek zavartalan munkáját. A nemzetközi versenyeken a versenyigazgató a helyi rendezők vezetője, valamint ő tartja a kapcsolatot a hivatalos személyekkel valamint a Nemzetközi Lovasszövetséggel.

A rendezőnek az alábbi személye biztosításáról kell gondoskodni: bemondó(1 vagy 2 fő) , hangosító (1 fő) , pénztár személyzete (2-3 fő), istállómeister (1fő)

pályakarbantartók-gépkezelők (4 fő) trágyaszedők, takarítók (4 fő), biztonsági személyzet, kapunyitók, pályaszolgálat.

8. Helyszín előkészítése

A nevezési határidő végéhez közeledve a szervezők már látják a nevezett lovasok megközelítő számát, így megkezdődik a helyszín előkészítése. Az első, és legfontosabb a lovak elhelyezését biztosító mobil istállórendszer telepítése, ezek almolása valamint a bokszebeosztás elkészítése. A helyszínre kell szállítani a versenyzők által vásárolható szénát, szalmát, forgácsot. Ellenőrizni kell a kiszolgáló helységek (kamionparkoló, mosdók, zuhanyzók) működését. A pályákat locsolni, hengerelni, boronálni szükséges a kívánt minőség elérése érdekében. A lovasok számára az információáramlást biztosítani: official board, telefonszámok, versenyiroda elérhetőségének közlése.

9. Marketing

A verseny meghirdetésétől a zárásig elengedhetetlen a megfelelő marketing tevékenység: a versenyre fotóst, élő közvetítést biztosít a szervező, valamint a sajtó részére biztosítja a rendezvénnnyel kapcsolatos anyagot. Emellett saját platformjain népszerűsíti az eseményt.

5.4 Összehasonlító elemzés: Gróf Széchenyi István Emlékverseny CSI2* Nemzeti Lovarda- CSI3* Szilvásvár Masters díjugrató verseny a 2022-es versenyszezonban

Kutatásom során a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontban megrendezett Szilvásvár Masters nemzetközi díjugrató versenyről, valamint a Nemzeti Lovardában megrendezett Gróf Széchenyi István Emlékversenyről készítettem összehasonlító elemzést, amelyek a 2022-es versenyszezonban kerültek megrendezésre. A kutatásom fő kérdése, hogy a Kincsem Nemzeti Lovas Program infrastrukturális fejlesztése révén megvalósulnak-e a program célkitűzései, a nemzetközi versenyek tekintetében. A 21. század lovassportjában megállapítható, hogy a díjugrató szakágban a legmagasabb a lovak és lovasok száma, valamint ebben a szakágban rendezik a legtöbb versenyt világszerte, így számos lehetőség rejlik a szakág versenyeinek szervezésében.

3.ábra: Azonosságok
1. Mindkét versenyhelyszín a Kincsem Nemzeti Lovas Programban került felújításra és 2018-ban került átadásra.
2. A felújítás során a két helyszínen megegyező talaj valamint infrastruktúra került kiépítésre.
3. Szervező egyesület: helyszínnel együttműködésben álló sportegyesület
4. Mindkét verseny szabadtéri pályán került megrendezésre
5.Közel azonos számú nevezés: Nemzeti Lovarda-CSI2* 300 ló, Szilvásvárad CSI3* 292 ló

forrás: saját szerkesztés

4. ábra: Eltérések		
	Gróf Széchenyi István Emlékverseny	Szilvásvárad Masters díjugrató verseny
verseny kategóriája	CSI 2*	CSI3*
pénzdíj	CHF 50.000 –149.999	CHF 150.000 – 249.999
szervezeti háttér	Nemzeti Lovardáért Alapítvány és N.L. Sportlétesítmény Nkft	Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad- kötségvetési szerv
helyszín	nagy hagyományokkal rendelkező versenyhelyszín a díjugrató szakágban: 32. alkalommal kerül megrendezésre	új belépő a nemzetközi díjugrató versenyek területén: 2. alkalommal került megrendezésre
technikai személyzet	összeszokott, tapasztalt csapat a nemzetközi versenyek terén	új csapat, korábban nemzeti versenyek szervezésében dolgoztak
versenyigazgató	sokéves tapasztalattal, szakmai háttérrel rendelkezik	új belépő, korábban nemzeti versenyek szervezését irányította

forrás: saját szerkesztés

<u>5.ábra: Swot Analízis: CSI2* Gróf Széchenyi István emlékverseny</u>	
<i>Erősségek</i>	<i>Gyengeségek</i>
1.nagy hagyományokkal rendelkező helyszín 2.népszerű a lovasok körében 3. kiváló minőségű talaj 4. saját tulajdonú, fix mobilboksok 5. tapasztalt szervezői gárda 6. zökkenőmentes lebonyolítás 7.saját weboldal	1. kevés látogató 2. kis méretű lelátó 3. szálláshelyek hiánya 4. kevés kamionparkoló 5. kis méretű melegítőpálya
<i>Lehetőségek</i>	<i>Veszélyek</i>
1. kiegészítő programok szervezése 2. megfelelő marketinggel nézők vonzása 3. magasabb szintű versenyek szervezése	1. túl sok nevezés esetén helyhiány 2. nem megfelelő információáramlás: nevezések lemondása 3. nincs lehetőség a területet kibővíteni

(forrás: saját szerkesztés)

<u>6. ábra Swot Analízis: Szilvásvár Masters Díjugrató verseny</u>	
<i>Erősségek</i>	<i>Gyengeségek</i>
1. történelmi, egyedülálló helyszín 2. kiváló lovas infrastruktúra 3. nagy lelátó 4. nagy terület (>10ha) 5. Szilvásvár turisztikai vonzereje	1. új versenyhelyszín a díjugrató szakágban 2. nehéz megközelíthetőség (kamionokkal) 3. marketing hiánya 4. szervezői gárda tapasztalatlan 5. anyagi háttér
<i>Lehetőségek</i>	<i>Veszélyek</i>
1.versenysorozattá nőni ki magát 2. hirdetés több felületen: pl. saját weboldal 3. díjugratók körében ismert és kedvelt helyszínné válás 4. szponzorok megkeresése	1. nem megfelelő marketing miatt kevés nevező 2. nehéz megközelítés miatt nevezések visszamondása 3. munkaerő hiánya: szervezők, technikai személyzet

(forrás: saját szerkesztés)

A két versenyen tett tereplátogatás, valamint az azt követő adatgyűjtés és elemzés alapján megállapítottam, hogy a Kincsem Nemzeti Lovas Programban foglalt célkitűzések megvalósulnak: mindkét versenyhelyszín kiemelkedő számú résztvevővel szervez nemzetközi versenyeket, különböző kategóriákban. A két versenyhelyszín, bár különböző adottságokkal és hagyományokkal rendelkezik, további lehetőségeket tartanak magukban: a Szilvásvárad Masters egy hosszú út előtt áll, hogy a díjugratók körében ismert és kedvelt versenyhelyszínné váljon, azonban Szilvásvárad vonzereje rengeteg lehetőséget biztosít. A Nemzeti Lovarda esetében, már 32. alkalommal került megrendezésre a verseny, amely már a lovasok körében ismert és népszerű. A helyszín előtt adott a lehetőség, hogy a Gróf Széchenyi István Emlékversenyt is magasabb kategóriába emelje, valamint, hogy további, magasabb minősítésű versenyt rendezzen. A lovarda Budapest szívében található, így az ehhez kapcsolódó turisztikai termékek sem elhanyagolhatók.

Mindkét verseny során megfigyelhető, hogy a versenyre érkező lovasok többsége hivatásos sportoló, tehát motivációjuk eltér a lovasturizmusban részt vevő aktív/passzív lovasturistáktól.

A hivatásturizmusban résztvevő lovasok fő motivációja a lovak eredményes versenyeztetése valamint a verseny pénzdíjazása.

Az elmúlt években bekövetkezett változásoknak mind a lovasoknak, mind a szervezőknek meg kell ismerkedni: a lovakat érintő EHV-1 herpeszvírus következménye, hogy bevezetésre került a lovak kötelező lázmérése. Erre a kezdeti időszakban papír alapon, lázlap szolgált, azonban az FEI kifejlesztett egy mobil applikációt, amelyben a lovasok rögzítik a lovak hőmérsékletét. Továbbá, a versenyre érkeztetik és utaztatják a lovakat az applikációban, így a lovak mozgása nyomonkövethető.

A COVID-19 járvány utáni zárlat időszakban a lovasokra is szigorú előírások vonatkoztak: korlátozták a közösségi eseményeket, a zárt térben való tartózkodást, azonban az információáramlásra igényt tartanak. A technika fejlődésének köszönhetően manapság egy versenynek saját weboldalt hoznak létre, ahol a fontos információk, startlisták, eredmények elérhetők és nyomon követhetők.

Ezek a változások számos lehetőséget rejtenek, így dolgozatomban következő fejezetemben fejlesztési lehetőségeket fogalmazok meg.

6. Fejlesztési lehetőségek

6.1. Humán erőforrás fejlesztése az Állami Ménesgazdaság Szilvásváradnál

a. Alkalmazotti létszám növelése: Az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad a nemzetközi versenyek szervezéséért és lebonyolításért felelős, és ezekhez a ménesgazdaság a feladata, hogy biztosítsa a megfelelő személyzetet. Véleményem szerint ahhoz, hogy az alább megfogalmazott fejlesztési lehetőségek bármelyikét megvalósítsák, a humán erőforrás fejlesztése az első, elengedhetetlen lépés. Az emberi erőforrás pótlása nagyon nehéz kérdés minden lovakhoz kapcsolódó területen, hiszen nem csak az elméletet kell elsajátítani, hanem a tényleges tudást a gyakorlat során lehet megszerezni, legyen szó egy belovaglórlól, vagy akár a versenyekkel dolgozó munkatársáról.

b. Gyakornoki program a Magyar Lovas Szövetségél:

Mivel az egyetemi képzések közül számos szak kapcsolódhat a lovas területhez, így megfelelő „marketing” segítségével elérhetnék a lovasélet iránt érdeklődőket. A Magyar Lovasszövetség, mint a sportszövetségek nagy része, hasonlóan működik a vállalatokhoz: különböző munkaköröket ellátó, különböző szakképesítésű munkatársakra van szükség, akikben van valami közös: a lovas világ iránti érdeklődés, elkötelezettség. A gyakornoki programba nem csak az egyetemi szintű képzésben résztvevők vehetnének részt: az országban több olyan képzés folyik, ahol lovas szakembereket képeznek: lótenyésztők, belovaglók, lóápolók, edzők, túravezetők. Ezeknek a képzéseknek nagy része OKJ-s képzésekben vagy szakközépiskolákban zajlik, így az itt tanulókat is be lehetne kapcsolni a programba.

c. Szakmai Együttműködés a versenyhelyszínek között

Hazánkban mindhárom szakág (díjlovaglás, díjugratás, fogathajtás) rendelkezik nagy múlttal rendelkező, sikeres és népszerű versenyhelyszínekkel. Az újonnan belépő versenyhelyszíneknek kevés információ áll rendelkezésre a szervezésről. Véleményem szerint, nagyon fontos lenne, ha a versenyszervezők megosztanák egymással tapasztalataikat, akár workshopok alkalmával, akár tanulmányi utak szervezésével egymás verenyjeire.

Ezt a feladatot a Magyar Lovassport Szövetség szakágainak titkára képes lenne összefogni, hiszen feladatköréből adódóan ő áll kapcsolatban az összes versenyrendezővel. A

tapasztalatok megosztására kiváló alkalom lenne az adott versenyszezon végén megrendezett konferencia is.

6.2. Marketing, kommunikáció fejlesztése

Napjainkban nagyon fontos szerepet tölt be a marketing, ez a lovassport területén is megjelenik. Hazánkban a versenyszervezőknek nagyobb figyelmet kell fordítani a XXI. századi igények kielégítésére: a lovasokat új platformokon elérni, motiválni őket, hiszen a rengeteg konkurens közül így válhat versenyképpé egy új helyszín.

a. Weboldal fejlesztés:

A versenyzők és az érdeklődők számára is nagyon fontos a megfelelő információ áramlás biztosítása. A vizsgált versenyek körül a Nemzeti Lovarda rendelkezik saját weboldallal, valamint egy, a CSIO versenyekre létrehozott weboldallal, ami minden évben aktualizálásra kerül. A további CSI versenyeknek nincs weboldala, sem a Nemzeti Lovarda, sem a Szilvásvárad által szervezett versenyeknek. Az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad weboldala naprakész, azonban csak magyar nyelven elérhető.

A nemzetközi versenyre érkezők így előzetesen a versenykiírásból, majd a helyszínen az official boardra kifüggesztett információkból, illetve a versenyirodától kapnak tájékoztatást. Jelenleg a díjugrató szakágban, a nemzetközi versenyeken magyar versenyiroda dolgozik, és a nemzeti versenyek szoftverét (Topsoft-dijugratas.hu) használják. Ez az oldal magyar nyelvű, és működése a külföldi versenyzők számára nehezen értelmezhető, nem felhasználóbarát.

Jelenleg az FEI oldala nem biztosít fórumot a versenyszervezőknek, ahol az ő rendszerükön keresztül lehetne kommunikálni a versenyzőkkel. Ez azonban ellentmondásos, hiszen a nevezés az ő rendszerükön keresztül történik, rendelkezésükre állnak a lovasok adatai.

Véleményem szerint szükség lenne egy, a rendezők által létrehozott saját weboldalra, főként azoknak a versenyeknek az esetében, amelyek egymást követően, sorozatként kerülnek megrendezésre. Ezt a weboldalt lehetne promótálni a nemzeti szövetségeknek, a szakági híroldalakon, a közösségi média felületein, valamint már a versenykiírásban felhívni rá a figyelmet. A weboldalak elkészítése napjainkban nem igényel külön informatikai szakembert, viszont a marketing szempontjából elengedhetetlen.

b. Közösségi média alkalmazásának bevezetése:

A nemzetközi lovas élet rengeteg fiatal lovast érint, akik a social media különböző felületein rendkívül aktívak. A lovasok rengeteg képet, videót, rövid gondolatokat osztanak meg a követőikkel, amelyre nagyon nagy az érdeklődés, erre kiváló felület például az Instagram. A versenyzők azonnal beszámolnak az eredményekről, legyen az egy nyertes program vagy egy kevésbé jó, ám tanulságos verseny. A versenyekről élő bejelentkezések, majd az esemény után még napokkal is fotók, élmények, impresszumok kerülnek fel a versenyekről. Számos világhírű, olimpiai lovas folytat aktív social media megjelenést, amely során az érdeklődők olyan pillanatokba tekinthetnek be, például az edzéseke), amelyre egyébként nem lenne lehetőség. A versenyszervezőknek is érdeke, hogy a versenyhelyszínre ellátogasson olyan követőbázissal rendelkező lovas, aki ezt tudja promótálni, és így a köztudatba építeni. Véleményem szerint az ilyen kaliberű lovasok felkeresése nagyon hasznos, hiszen a versenyszervező és a lovas is profitál belőle, win-win helyzet alakul ki. Az egyes versenyek megrendezése során mindig a szervezők feladata az esemény marketingje. A költségvetés tervezésénél fontos pont a marketing terv alapján a költségek felmérése.

c. Rendezvények, komplexumok marketingje, megjelenése:

A külföldi tapasztalatok alapján nagyon fontos, hogy minden rendezvény megfelelően legyen hirdetve, saját weboldallal rendelkezzen, ahol mind a lovasok, mind az érdeklődők informálódhatnak. Így az évente megrendezésre kerülő nagyobb versenyek, mint például a Magyar Díjlovagló Bajnokság, rendelkeznie kellene egy weboldallal, ahol minden évben a szervezők tartják karban az oldalt, aktualizálják. A szilvásvárad Lipicai Lovasközpontnak jelenleg nincs weboldala, az Állami Ménesgazdaság weboldalán rendelkezik menüvel, ahol azonban nincs elegendő információ. A központ Facebook oldalán hoznak létre eseményeket, amely a már oldal iránt érdeklődőket éri el. A Facebook, mint több más social media oldal rendelkezik fizetős hirdetés feladási opcióval, ahol külön célcsoportokat lehet meghatározni, év-kor-nem, stb. alapján, akiket el kíván érni. Ennek az alkalmazása nem jelent jelentős anyagi kiadásokat, a központ marketingjét viszont fellendítené.

d. Kommunikáció fejlesztése:

Mindemellett nagyon fontosnak tartom a kommunikáció javítását, mind a szakbizottságon belül, mind a lovasokkal és az érdeklődőkkel. Jelenleg az országban a „kötelező” Lovasszövetség által szervezett szakbizottsági gyűlésen kívül nincs lehetőség a

gondolatok, fejlesztési lehetőségek megosztására. Ugyan a közgyűlések nyitottak, bárki részt vehet és felszólalhat, véleményem szerint szükség lenne egy olyan, kötetlenebb alkalomra, de a szakbizottság szervezésével. A gyakorlatban ezek a beszélgetések a versenyek alkalmával, a melegítópálya mellett vagy a vacsorákon, szűk körökben hangzanak el, gyakran nem jutnak el az adott felelős személyig, aki az adott kérdésért felelős, a versenyszervezők között pedig jellemzően nincs is kapcsolat.

A Nemzetközi Lovasszövetség (FEI) által minden évben megrendezésre kerül a FEI Sports Forum, ahol a lovasélet szakértői bevonásával egyeztetnek a lovassport jelenéről, jövőjéről, a fejlesztési lehetőségekről. Az esemény hasonló egy konferenciához, különböző szekciók vannak, amelyből a Youth szekciót emelném ki. Több országból kerültek meghívásra fiatal versenyzők, akik aktívak nem csak a versenysportban, hanem a social media területén is, és a jövővel kapcsolatos elképzeléseiket osztották meg a vezetőkkel. Az egész FEI Sports Forum felvétele elérhető online, valamint hamarosan elérhetőek lesznek a rövid összefoglalók a szekciókról.

e. Mobilapplikációk használata, fejlesztése

Az elmúlt években, főként a fogathajtó szakágban terjedt el, hogy egy versenyre különböző mobilapplikációkban (Whatsap vagy Viber) csoportot hoz létre a verseny rendezője, és meghívja a versenyzőket, érintetteket a csoportba. Itt kerül megosztásra minden fontos információ már a versenyt megelőzően, a verseny alatt a startlisták, valamint a végén az eredménylisták, fotók. Ezt a versenyzők nagyon kedvelik, hiszen nagyon gyorsan, rövid információkat is ki tudnak küldeni a szervezők, így biztosított a megfelelő információ áramlás. A csoportok kezelése a szervezők részére egyszerű és gyors, azonban a csoport megalkotása időigényes, hiszen telefonszám alapján kerülnek meghívásra a résztvevők, ez viszont nem publikus adat és a nevezési rendszerben sem szerepel.

Az FEI a 2020-as EHV-1 herpeszvírus után kifejlesztett egy FEI Horseapp nevű mobilapplikációt, ahová minden versenyző, hozzátartozó, szervező és hivatalos személy is hozzáfér. Véleményem szerint ez a mobilapplikáció kiváló platform lenne a kommunikációra.

f. Szponzoráció

A nemzetközi versenyek szervezése során a pénzdíj az egyik fő motiváló tényező a lovasok számára, így a szervezők törekednek a maximális pénzdíj biztosítására. Ezek az összegek, valamint a versenyrendezés egyéb költségei magas összegek és nem fogoknak vissza a

bevételekből, ezért kulcsfontosságú a megfelelő szponzorok felkeresése és az együttműködés. A lovasversenyeken elterjedt, hogy versenyszámokat szponzorálnak a cégek, így több szereplő és be tud kapcsolódni és nem egy céget terhel a támogatás összege. A szponzorációért cserébe kitelepülési lehetőséget, médiamegjelenést, tiszteletjegyeket kínálnak a szervezők. A lehetséges szponzorálási módokról egy kiadvány vagy felhívás készítése szükséges, amellyel fel lehet keresni a lehetséges partnereket.

6.3. Versenyek fejlesztési lehetősége Szilvásváradi tükrében

A 2018-ban átadott Lipicai Lovasközpont Szilvásváradon lehetőséget biztosít arra, hogy a lovasturizmus népszerűbbé váljon, és hogy a több évtizedes hagyományok újjászülessenek. Észak-Magyarországon egyedülálló, profin kivitelezett komplexummal gazdagodott az Állami Ménesgazdaság és Szilvásváradi. Ez számos lehetőséget, és ezzel együtt feladatot, felelősséget is magába foglal. Az elmúlt években a Szilvásvárad Lovas Központban a rendezett versenyek és a résztvevők száma ugrásszerűen nőtt, emellett a vezetőség igyekezett egyéb programokkal megtölteni a néhány üres hétvégét, erre kiváló példa az augusztus 20-án megrendezett Lipicai-A történelmi Lovas Gála. A Kincsem Nemzeti Lovas Programban foglalt célkitűzések megvalósulnak, és a jövő évekre is komoly tervekkel készülnek: 2023-ban folytatódik a Masters versenysorozat, valamint 2024-re Szilvásváradi elnyerte a Négyesfogathajtó Világbajnokság rendezési jogát. Ez rendkívül nagy feladat, amely rengeteg előkészítést igényel, és nagyon fontos a megfelelő tervezés, hogy a kitűzött célok megvalósuljanak és sikeres legyen.

a. A Lipicai Lovasközpont marketingje

Az esemény meghirdetése csak a lovas társadalom tagjainak elérhető: a weboldalon és a szakbizottság oldalán. Ezeket az oldalakat csak a célirányosan érdeklődők találják meg. A lovasközpontnak nincs saját weboldala, valamint az Állami Ménesgazdaság weboldalán sincs megfelelő információ az érdeklődők számára. A központ bejáratánál hirdetőtáblákon szerepel az esemény, viszont ezen kívül semmilyen más információ nem szolgál az érdeklődőknek, és a biztonsági szolgálton kívül nincs személyzet, aki felvilágosítást adhatna. Így a központba belátogató nézők csak a versenyt láthatják, ami egy laikus számára nem érthető, hogy éppen mi zajlik. Nagyon nagy problémát jelent a lovasok számára, hogy a nézőtéren nincs felügyelet, így a kutyák, a játszó gyerekek megzavarják a lovak nyugalma.

Erre a szervezőségnek megoldást kell találni, mivel a versenyzők fellebbezhetnek, megóvhatják a programjukat a zavaró körülmények miatt. Kiváló megoldás erre a hostessek, önkéntesek alkalmazása: A Jumping Amsterdam díjlovas programja közben minden lelátó bejáratánál 2-2 segítő állt, aki felügyelt a programok alatt a csendre és nyugalomra, valamint információval is szolgált. Ennek a bevezetése nem jelent jelentős anyagi ráfordításokat, főként, ha a segítők önkéntes alapon vesznek részt a szervezésben.

b. Turisztikai attrakció azonosítása

A Lipicai Lovasközpont számára a legnagyobb feladat, hogy turisztikai attrakciót kínálhassanak: a komplexum tökéletes szinte bármilyen lovas program megrendezésére, így lehetőség nyílna arra, hogy az érdeklődőkkel nem csak versenyek formájában lehetne megismertetni a lovassportot. A Lipicai Lovasközpont a versenyeken és szakmai programokon, edzőtáborokon kívül eddig lovasszínházi, és különböző ünnepi, például húsvéti bemutatókkal várta az érdeklődőket. Innovatív megoldás lenne a különböző nyíltnapok bevezetése: a szakágak bemutató lovaglásait a nézők számára érthetően bemutatnák, a versenyszabályzatokkal ismerkednének. Lehetőség lenne különböző interaktív foglalkozásokra: az érdeklődők a pályára léphetnének, megismerhetnék a különböző felszereléseket. A szakmai programok mellett különböző kiegészítő programokkal lehetne színesíteni a nyílt napokat: betekintetnének az érdeklődők az istállókba a kulisszák mögé, sétakocsikázásban vehetnének részt azok, akik korábban még sosem kerültek közel a lovakhoz. Emellett hazánkban már több alkalommal került megrendezésre Budapesten a Gasztroangyal Fesztivál, amely a Kincsem Parkban került megrendezésre, a lóversenyekkel egy időben. Így két, teljesen különböző célközönségű attrakciót kötöttek össze. Nagyobb látogatói létszám esetén szükségszerű lesz parkolóhelyek bővítése is

A Kincsem Nemzeti Lovas Program keretében megvalósult infrastruktúra kiépítése után az elmúlt években sikerült megtölteni a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontot sokszínű programkínálattal. A jövő tekintetében, a 2024-es Négyesfogathajtó Világbajnokság rendezési jogának elnyerését követően már időben meg kell kezdeni az előkészületek munkáját, így a negyven évvel ezelőttihez hasonlóan, szintén nagyszámú érdeklődőt vonzó turisztikai attrakcióvá válhat Szilvásvárad életében.

7. Összegzés

Dolgozatom során a Kincsem Nemzeti Lovas Program keretében megvalósult infrastrukturális fejlesztések keretében felújított versenyhelyszíneket és azok tevékenységét vizsgáltam a lovassport területén. A lovasturizmus területén megkülönböztetünk aktív és passzív lovasturizmust valamint a hivatásturizmust, mivel a magasabb kategóriájú versenyekre egyre több hivatásos lovas érkezik. A dolgozatomhoz szekunder kutatásként a lovasturizmus rövid történelmi áttekintése után a Kincsem Nemzeti Lovas Program legfőbb célkitűzéseit, fejlesztési területeit vizsgáltam. A program célja, hogy hazánkban az évszázados lovas hagyományokat újrateremtse, az ország adottságaira támaszkodva ismét lovas nemzetté váljon Magyarország. A programban szerepel mind a lovasturizmus, a tenyésztés, a lovassport, a hagyományörzés és az oktatás fejlesztése is. Emellett kiemelt szerepet kapott hazánkban két infrastrukturális fejlesztés: 2018-ban került átadásra a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpont, valamint 2018-ban a megújult Nemzeti Lovarda. A megújult komplexumok lehetőséget biztosítanak a program célkitűzéseinek megvalósításában: nemzetközi versenyek szervezésével jelenős turisztikai vonzerőként szolgálhat.

Dolgozatomhoz primer kutatást végeztem: interjút készítettem Horváth László országgyűlési képviselővel, aki a Kincsem Nemzeti Lovas Program felelőse volt. Részletes információt kaptam a program háttéréről, a lovasturizmus és lovassport mai helyzetéről. A primer kutatás második jelentős eleme a tereplátogatás volt: a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontban megrendezett Szilvásvárad Masters nemzetközi díjugrató versenyről, valamint a Nemzeti Lovardában megrendezett Gróf Széchenyi István Emlékversenyről készítettem összehasonlító elemzést. A két verseny azonosságai és a különbségek vizsgálata után az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyeket SWOT analízisben összesítettem. Primer kutatásom részeként összegeztem a munkám és kutatásom során összegyűjtött ismereteket, tapasztalatokat, és megalkottam a nemzetközi versenyek szervezésének módszertani ismertetését. Az országra specifikus, magyar nyelvű anyag eddig nem állt rendelkezésre. Eek alapján fogalmaztam meg fejlesztési lehetőségeket. A dolgozatom megírása során következtetésként levonható, hogy a Kincsem Nemzeti Lovas Programban megfogalmazott célkitűzések, miszerint a magyar lovassportot újra fel kell virágoztatni, megvalósult, és még számos lehetőség rejlik benne. Szükség van a humán infrastruktúra, a marketing, a kommunikáció fejlesztésére, hogy a

központ valóban turisztikai attrakcióként szolgáljon, valamint különböző alternatív programokra, hogy a lovasversenyekre minél többen ellátogassanak.

Irodalomjegyzék

- 1.Csapó-Remenyik (2011) Aktív turizmus In: Turisztikai terméktervezés és fejlesztés, Pécs, PTE
- 2.http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0051_Turisztikai_termektervezes_es_fejlesztes/adatok.html (2022.09.14)
- 3.Fábián Gergely Dr. (2014) Skálák-reliabilitás és megbízhatóság In: Alkalmazott kutatás módszertan, Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar
- 4.http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010_0020_alkalmazott_magyar/8_s_klk_reliabilits_s_megbzhatsg.html (2022. 09.16.)
- 5.Győrffy-Villám András (2001): A lovasturizmus kézikönyve, Mezőgazda
- 6.Halassy Emőke (2007) A magyar lakosság nemzeti parkokkal kapcsolatos attitűdjei, Turizmus bulletin, XI. évf. 1-2. szám 33-43.o.
- 7.Horváth Pál - Rimóczi Csilla (2011) Ökoturizmus 7. fejezet In: Turisztikai terméktervezés és fejlesztés, Pécs, PTE
- 8.Michalkó Gábor: A Turisztikai Termék
Turisztikai terméktervezés és fejlesztés-Pécsi Tudományegyetem (2011)
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0051_Turisztikai_termektervezes_es_fejlesztes/adatok.html (2022.09.14.)
- 9.Hoppál Mihály-Jankovics Marcell-Nagy András-Szmadám György(1997) Jelképtár, Ötödik kiadás, Helikon Kiadó
- 10.Magyar Zsuzsanna- Sulyok Judit (2014) Az ökoturizmus helyzete Magyarországon, Turizmus bulletin, XVI. évf. 2. szám
11. Majoros Pál (2004): *A kutatómódszertan alapjai* Perfekt Zrt.
- 12.Michalkó Gábor (2011): A turisztikai termék, 1. fejezet, In: Turisztikai terméktervezés és fejlesztés, Pécs, PTE

13. Csapó János- Remenyik Bulcsú: Aktív turizmus

Turisztikai terméktervezés és fejlesztés-Pécsi Tudományegyetem (2011)

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0051_Turisztikai_termektervezes_es_fejlesztes/adatok.html (2022.09.20.)

Egyéb források

14.A MAGYARORSZÁGI LOVASTURIZMUS FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI
<http://www.lovasszovetseg.hu/fajlok/Be%20.pdf>

15.Észak-Magyarország Régió Turizmusfejlesztési stratégiája 2007-13 (2006) A Magyar Turizmus Rt. megbízásából készítette: RMC Regionális Marketing Centrum Kft. Miskolc, A tervezés irányítója Dr. Piskóti István

16.Kincsem Nemzeti Lovas Program <http://mlosz.hu/nlp/nlp.pdf>

17. LOVAS TURIZMUS TERMÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2007-2013, Készítette: Magyar Turizmus Zrt., Termék Csoport Magyar Lovas Turisztikai Közhasznú Szövetség 2009 február

<http://2010->

2014.kormany.hu/download/3/6c/20000/Lovas%20strategia.pdf#!DocumentBrowseLOVAS

18. Országos Ökoturizmus fejlesztési stratégia-Pannon Egyetem Turizmus Tanszék 2008

http://www.termeszetvedelem.hu/_user/downloads/okoturizmus/okoturizmus_strategia_X.pdf(2022.11.02.)

19.Szilvásvárads idegenforgalma

<http://www.szilvasvarad.hu/index.php?page=idegenforgalom> (2022.11.02.)

20. Ömlenek a milliárdok Szilvásváradra -2015.11.26. Magyar Dorottya

<http://www.lovasok.hu/index.php?i=99357> (letöltés dátuma: 2022.11.03.)

21. FEI Jumping Rules 2022 (letöltés dátuma: 2022.11.05)

https://inside.fei.org/sites/default/files/Jumping_Rules_2022_final_clean_updated06.05.pdf

21.FEI Veterinarian Regulations 2022 (letöltés dátuma: 2022.11.05)

https://inside.fei.org/sites/default/files/2022%20Veterinary%20Regulations%20_%20clean%20version%20with%20changes%20from%20Emergency%20Board%20Resolution%20-%208Sept22.pdf

22. FEI Stewards Manual-Jumping update 2022 (letöltés dátuma: 2022.11.05)

https://inside.fei.org/sites/default/files/S-Stewards%20Manual%20updated_september2022_clean_2.pdf